

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

Aparell Digestiu

Guia Unitat Docent

GUIA UNITAT DOCENT APARELL DIGESTIU

Cap Unitat Docent: Dra. Maria Esteve Comas

Tutora: Dra. Yamile Zabana Abdo

Tutora de suport/suplent: Dra. Carme Loras Alastruey

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data : Gener 2019

Índice

1. Benvinguda i presentació	4
1.1 Membres del Servei	5
1.2. Activitat del Servei.....	6
2. Pla docent.....	8
2.1. Teòric.....	8
2.2. Pràctic.....	11
3. Annex 1.....	12
3.1. Recomanacions generals.....	12
3.2. Tutoria	13
3.3. Activitats de formació	13
3.4. Altes i èxits	13
4. Annex2.....	13
4.1 Programa comú complementari	13
5. Annex 3.....	14
5.1 Llibre curricular	14
6. Annex 4.....	15
6.1 Memòria de l'activitat científica (any 2017)	15
6.2. LÍNIES D'INVESTIGACIÓ	18
6.3. PRODUCCIÓ CIENTÍFICA	18
6.4. PONÈNCIES INVITADES A REUNIONS, CURSOS I CONGRESSOS	30
6.5. ORGANITZACIÓ DE CURSOS I JORNADES	33
6.6. CONFERÈNCIES DE DIVULGACIÓ A PACIENTS I DIFUSIÓ A MITJANS DE COMUNICACIÓ	34
6.7. GUIES DE PRACTICA CLÍNICA	34
6.8. DOCÈNCIA DE PRE I POSTGRAU	35
6.9. PREMIS	40
6.10. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ	40
6.11. ASSAIGS CLÍNICS.....	43
6.12. PARTICIPACIÓ EN TRIBUNALS DE TESIS DOCTORALS	44
6.13. ALTRES MÈRITS.....	44

1. Benvinguda i presentació

Benvingut/da al Servei de Digestiu de l'Hospital MútuaTerrassa.

Tots els membres de l'*staff*, així com els teus companys/es de residència i el personal d'infermeria i secretaria, estem compromesos en la tasca d'ajudar-te, orientar-te i ensenyar-te tot el necessari perquè puguis rebre la formació que desitges com a especialista d'Aparell Digestiu. Aquesta especialitat comprèn un ampli ventall de coneixements, tant clínics com tècnics, que et demanaran un esforç intel·lectual i un esforç de temps per fer-te hàbil en tècniques que fins ara no havies conegut. En la formació d'un resident hem d'incloure també els treballs de recerca i l'aprenentatge de totes les tècniques (clíniques, de laboratori si s'escau, d'estadística, d'elaboració de comunicacions...) que et portaran a fer petits treballs, comunicacions de congressos, la tesina i, finalment, la tesi doctoral i que et faran assolir autonomia en aquest camp.

Aquests quatre anys, que avui et semblen molts, passaran ràpidament i al final et semblarà que manca temps per a moltes coses! Per això la dedicació ha de ser intensa i mai no t'ha de semblar que les coses es poden fer l'endemà. És a dir, en tot camí d'aprenentatge cal l'esforç constant d'un mateix alhora que exigència de formació als docents. I en aquest intercanvi aniràs construint la teva formació i nosaltres tindrem l'estímul que cal per seguir el camí de la docència.

Aquests anys són, a més, anys de canvis en la teva vida i anys de formació no sols professional sinó també personal. La relació amb els pacients requereix avui dia una actitud alhora propera i professional. La demanda d'informació per part dels pacients sobre la seva malaltia, les exploracions o els tractaments fa que la comunicació entre metge i pacient esdevingui cabdal. Això exigeix un esforç de formació i obliga a aprendre a conèixer la naturalesa humana, a aprendre a escoltar i a explicar, entenent les necessitats i les mancances de cada pacient i, per tant, formant-se també en bioètica.

Desitgem que la teva estada amb nosaltres sigui enriquidora tant en el sentit professional com en el personal i que dia a dia assoleixis les fites que t'has proposat.

Aquest petit dossier que et lliurem, esperem que et sigui útil per iniciar el camí de la teva residència al nostre servei i a l'hospital.

1.1 Membres del Servei

En aquest apartat es detalla el personal propi del servei de digestiu (Metges) contractats per l'Hospital, com el personal contractat pel propi servei de Digestiu a través de la Fundació per la recerca (biòlegs, tècnics de laboratori, infermeria de recerca) i altre personal contractat per l'hospital (generalment infermeria) i que col·laboren estretament amb el servei de digestiu en tasques assistencials i de recerca.

METGES

- Montserrat Aceituno Quintanilla
- Xavier Andújar Murcia
- Lissette Batista Pérez
- Agnès Raga Gil
- Dr. Jorge Carlos Espinós Perez
- Dra. Maria Esteve Comas
- Dr. Fernando Fernández-Bañares
- Diana Horta Santgenis
- Dra. Carme Loras Alastruey
- Albert Martí Cardona
- Beatriz Arau López de Sagredo
- Pablo Ruiz Ramírez
- Dra. Yamile Zabana Abdo
- Laura Ruiz Campos

BIÒLEGS

- Eva Tristán López

TÈCNICS DE LABORATORI

- Natalia Berenice Cardozo-Rembrado
- Míriam Verdu Bou

INFERMERES

- Olga Benítez (Recerca en Malaltia Inflamatòria Intestinal)
- Mar Pujals i Maria Juana Hernández (Recerca en Càncer de Colon)
- Anna Agustí (Recerca en malalties hepàtiques)

1.2. Activitat del Servei

CONSULTES

PRESTACIÓ	2014 N	2015 N	2016 N	2017 N
Primeres visites	3.616	3.997	3.154	3.614
Segones visites	8.875	9.544	8.985	11.102
1ª visita MII	216	220	182	238
1ª visita fetge	203	342	195	428
1ª visita càncer colon		221	232	245
1ª via biliar / pàncrees		46	91	162
2ª visita MII	1.605	1.626	1.907	2299
2ª visita fetge	1.020	2459	3126	2511
2ª visita càncer colon		262	214	323
1ª i 2ª diarrea crònica		364	403	428
2ª via biliar /pàncrees		121	160	272
Consultoria virtual CAPs	788	825	738	1002
Toraco-paracentesi	48	59	87	61
Visites Hospital de Dia				238
Infermeria MII				2.556
1era visita	82	61	50	62
2ª visita	405	177	208	469
telefòniques/mail	228 / 1.258	217 / 1.079	86 / 1.411	118 / 1617
Tractaments	59	38	268	42
Revisió històries clíniques		277	268	235
Extraccions				131
Infermeria fetge/hepatitis				1.008 (+797 fibroscan)
1era visita	43	31	3	
2ª visita	46	83	54	232
telefòniques	115	494	348	161
Revisió històries clíniques		994	1477	615
Infermeria càncer colon.	158	250	98	1.451
Alt risc càncer de colon		62	197	110
Cribratge càncer de colon			603	1341
1ª visita				775
2ª visita				566

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

ENDOSCOPIA

PRESTACIÓ	2014	2015	2016	2017
Gastroscòpia	2.507	2.997	2.935	3.407
Colonoscòpia	4.101	4.495	3.848	5.202
Urgents Gastroscòpia	258 70	194	222	272
Colonoscòpia				
Colangiografia (CPRE)	325	287 *	283 *	294
Ecoendoscòpia (amb punció)	168 (45)	278 *	269 *	312
Exploracions realitzades als gabinets d'endoscòpia avançada		911	1.015	4733
Col.locació de pròtesis enterals i de via biliar		104	95	102
Mucosectomies i resecció de pòlips de gran mida		122 *	126*	157*

* dades pròpies del Servei de Digestiu registrada en bases de dades

ALTRES EXPLORACIONS COMPLEMENTÀRIES

PRESTACIÓ	2014	2015	2016	2017
Manometria i phmetria	143	136	141	170
Càpsula endoscòpica	69	136	99	69
Test de l'alé	526	489	682	734
Fibroscan	356	616	655	797

Situació física del servei	Extensió telefònica
Sala d'hospitalització Edifici Torre Hospital, planta 11	11411
Sala de reunions, valoració de pacients Edifici Annex, planta 11	11217/11218
Endoscòpia digestiva i exploracions complementàries Edifici de Consultes Externes, planta -1	12452, 12453, 12454, 12475
Unitat de Proves Funcionals Edifici de Consultes Externes, planta -1	12455
Biblioteca Edifici BC, planta 0	13410
Secretaria Edifici BC, planta 8	13934
Aparell Digestiu, despatx mèdic planta 11 Dra. Esteve	11210
Dispensaris Edifici de Consultes Externes, planta -2	Diversos consultoris

2. Pla docent

2.1. Teòric

2.1.1 Programa comú complementari (PCC)

El PCC és un conjunt de cursos, de matèries troncal, que organitzen la Comissió de Docència i el Servei de Medicina.

2.1.2 Sessions

2.1.2.1 Sessions clíniques i comitès

- Canvi de guàrdia diari a les 8.15 h a la sala de sessions (planta 0).
- Sessió clínica diària, a la sala que s'acordi amb l'adjunt responsable (planta 11 de l'Edifici Annex).
- Durant les rotacions, participarà en les sessions que es facin als diferents serveis.
- Comitè de càncer de còlon i d'esòfag - estómac: cada dimarts a les 13 h a l'Edifici Docent.
- Comitè de càncer biliopancreàtic i de fetge: cada dimecres a les 8 h, a l'Edifici Docent.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

2.1.2.2 Sessions clíniques del Servei de Digestiu

- Sessió del Servei de Digestiu:
 - Les sessions generals (dimarts, a les 8:15h a l'edifici docent) es repartiren generalment de la següent manera:
 - Recerca.
 - Ponent extern.
 - Actualització i presentació dels protocols assistencials.
 - Serveis centrals (Anatomia patològica i Radiologia).

El residents de digestiu s'hauran de fer càrrec de les sessions relacionades amb els serveis centrals, el que implica buscar els casos i presentar-los. L'explicació d'AP i RX es farà pel metge responsable de cada servei però que prèviament hauran d'haver ser informats dels casos pel metge resident responsable.

- **Les sessions bibliogràfiques** es faran 1 cop/mes (tercer dijous, planta 11 a les 9h), a càrrec dels residents, en anglès.
- Sessió a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques (curs de formació continuada de la Societat Catalana de Digestologia): cada segon dijous de mes. És un curs que es valora amb crèdits de formació continuada i és d'assistència obligada per als residents de Digestiu del nostre hospital.
- Sessió conjunta de la Societat Catalana de Pàncrees i la Societat Catalana de Cirurgia: un cop al mes.
- Sessió de la Societat Catalana Médico-quirúrgica d'Endoscopia Digestiva, un cop mes.

2.1.3 Cursos

- Curs per a metges residents organitzat pel Servei d'Aparell Digestiu de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona (R2 o R3).
- Curs monogràfic de fetge per a metges residents, organitzat per l'Asociación Española para el Estudio del Hígado (AEEH) (R3 i R4).
- Curs monogràfic de malaltia inflamatòria intestinal per a metges residents, organitzat pel Grupo Español de Trabajo en Enfermedad de Crohn y Colitis Ulcerosa (GETECCU) (R4).
- Curs FCCS (*Fundamental Critical Care Support*).
- Curs de proves funcionals digestives (R3 - R4)
- Curs de residents AEG (R4)
- Curs emergències OSCA (R3 i R4)

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

2.1.4 Congressos

L'assistència als congressos s'estableix en relació amb el treball realitzat i amb l'avaluació que l'*staff* faci d'aquest treball. El Congrés Català de Digestiu no segueix aquesta norma, llevat d'una situació excepcional. El Congrés Català de Digestiu (R2 i R3).

Els residents han d'anar als congressos nacionals d'hepatologia (R3-R4) i endoscòpia (R4) i al de gastroenterologia de l'Asociación Española de Gastroenterología (R3-R4); i, en cas de presentar-hi comunicació, també als europeus i americans.

2.1.5 MÀSTER PROPI EN PATOLOGIA DE L'APARELL DIGESTIU UOC-SCD

Els residents hauran de matricular-se en el Màster propi en patologia de l'aparell digestiu realitzat per la Societat Catalana de Digestologia i la Universitat Oberta de Catalunya.

2.1.6 Llibres bàsics recomanats

- *Sleissenger & Fordtran's Gastrointestinal and Liver Disease*, 2002, 7a ed.
- *Oxford Textbook of Clinical Hepatology*, 1999, 2a ed.
- *Sherlock's Diseases of the Liver and Biliary System*, 2002, 12a ed.
- *Tratamiento de las enfermedades gastroenterológicas*, 2011, Asociación Española de Gastroenterología.
- *Tratamiento de las enfermedades hepáticas y biliares*, 2001, Asociación Española para el Estudio del Hígado.

2.1.7 Revistes recomanades

- *American Journal of Gastroenterology*
- *Gastroenterología y Hepatología Continuada*
- *Gastroenterology*
- *Gut*
- *Hepatology*
- *Journal of Hepatology*
- *New England Journal of Medicine*
- *Gastroenterología y Hepatología*

El Servei té accés al Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació de la Universitat de Barcelona, que disposa d'una sèrie de serveis d'accés presencial a qualsevol biblioteca. Molts dels serveis poden ser utilitzats en línia (llibres, revistes, vídeos, multimèdia, etc.).

És fonamental aprendre a fer recerques bibliogràfiques (PubMed). Aquesta tasca s'inclou en la rotació de dos mesos que es fa inicialment al nostre servei.

2.2. Pràctic

2.2.1 Programa de rotacions de la residència d'Aparell Digestiu

2018	R1	R2	R3	R4
Maig	Digestiu planta	Radiologia	Digestiu planta	Endoscòpia
Juny	Digestiu planta	Anestèsia	Digestiu planta	UCI Clínic
Juliol	Medicina Interna	Anat. Patològica	Digestiu planta	UCI Clínic
Agost	Medicina Interna	Anat. Patològica	Digestiu planta	UCI Clínic
Setembre	Medicina Interna	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Octubre	Infeccioses	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Novembre	Cardiologia	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Desembre	Pneumologia	Digestiu planta	Endoscòpia	Endoscòpia
Gener	Cirurgia	Digestiu planta	Endoscòpia	Rotació externa
Febrer	Cirurgia	Digestiu planta	Endoscòpia	Rotació externa
Març	Cirurgia	Digestiu planta	Endoscòpia	Digestiu planta
Abril	Radiologia	Digestiu planta	Endoscòpia	Digestiu planta

Comitès de tumors (CT)

- CT Hepatobiliars: cada dimecres de 8 a 9 h, R2-R4, incloent-hi rotacions per Endoscòpia.
- CT Càncer Colorectal i Esofagogastric: cada dilluns de 13 a 14 h, durant la rotació per Endoscòpia (R3).

Consultes externes

- Atenció Primària: 3 mesos (tardes de dilluns a dimecres, de 15 a 17 h), durant rotació a la planta R2 abans de començar la consulta de residents.
- Hepatologia: 3 mesos (dilluns o dimarts, de 9 a 13 h), durant la rotació per endoscòpia durant l'R3.
- Malaltia inflamatòria intestinal: 3 mesos (dimarts, dimecres o divendres, 9 a 14 h), durant l'inici de la rotació per Endoscòpia (R3).
- Consell Genètic de Càncer Colorectal Familiar: 3 mesos (dijous 15-17h), durant la rotació per Endoscòpia (R3).
- Diarrea crònica: 3 mesos (divendres, de 10.30 a 14 h), durant la rotació per Endoscòpia (R4).
- Consulta endoscòpia-pàncrees: 3 mesos (divendres, 10-13h), durant la rotació per endoscòpia (R4).
- Consulta externa pròpia de resident (Aparell Digestiu): R3 i R4 (dimecres, de 15 a 17 h).

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Proves funcionals digestives

Imprescindible per poder fer endoscòpia avançada al final de la rotació.

- Manometries: Cal contactar amb las Dra. Esteve/ Yamile Zabana (dimarts i dimecres de 9 a 11 h i dijous de 15 a 16 h durant la rotació per Endoscòpia) R3, 20-25 estudis.
- Test d'alè: Cal contactar amb el Dr. Fernández-Bañares (tardes, durant la rotació per Endoscòpia), R3, 20-25 estudis.
- Càpsula endoscòpica: Cal contactar amb la Montserrat Aceituno (tardes, durant la rotació per Endoscòpia), R4, 20-25 estudis.

2.2.2 Guàrdies

Les guàrdies es fan a l'Àrea d'Urgències i les programa directament el Servei de Medicina durant els tres primers anys de residència.

Durant el període R3-R4, el resident de Digestiu fa les guàrdies a l'Àrea de Cirurgia. Un cop feta la rotació d'Endoscòpia, durant les guàrdies de cirurgia, ha d'atendre tots els pacients amb hemorràgia digestiva i fer les endoscòpies urgents necessàries sota la supervisió de l'adjunt d'Endoscòpia de guàrdia.

A principi de cada mes s'han de comunicar les guàrdies previstes a l'adjunt responsable, per a la millor organització del Servei. Si s'han de fer canvis, cal consultar amb l'equip on es fa la rotació, i es requereix la signatura del cap de servei.

Durant els tres mesos de rotació pel Servei d'UCI de l'Hospital Clínic de Barcelona, les guàrdies es fan en aquest servei.

3. Annex 1

3.1. Recomanacions generals

- Al nostre servei s'exigeix puntualitat. Recorda que, al full oficial d'avaluació del resident, un ítem que es puntua és la puntualitat/assistència.
- Es passa visita a la sala diàriament amb l'adjunt responsable de la rotació segons s'acordi.
- La lliurança de guàrdia és un dret del metge. Això no exclou l'assistència a les sessions postguàrdia o que es pugui demanar un cert interès en el seguiment de pacients greus.
Durant el període de R4, el resident ha de valorar els seus malalts ingressats a planta amb el resident que tingui al seu càrrec abans de la lliurança.
- Les vacances es pacten amb el tutor i sempre es fan tenint en compte les necessitats del Servei.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

3.2. Tutoria

- Cal concretar les reunions de tutoria prèviament amb el tutor.
- El mes abans de fer un canvi de rotació cal fer una reunió amb el tutor per informar-lo dels objectius de la rotació que s'inicia. A mitja rotació es fa una reunió de valoració.
- Al final de cada rotació cal fer un petit informe per escrit per avaluar la rotació i els objectius proposats i puntuar-ne la realització (puntuació de 0 a 5 per a cada ítem), per comentar-lo en la reunió amb el tutor.

3.3. Activitats de formació

- L'assistència a les sessions del Servei i la general de l'hospital és obligatòria, llevat causa justificada.
- L'assistència a la sessió mensual de l'Acadèmia es considera una activitat obligatòria i es té en compte en l'avaluació anual del resident, i és un requisit molt important per a l'assistència al congrés anual de la Societat Catalana de Digestologia.

3.4. Altes i èxits

- No es pot lliurar cap alta al pacient sense la supervisió de l'adjunt responsable o d'un altre adjunt de l'*staff*, i sempre ha de ser signada per un membre de l'*staff*.
- Els informes d'èxits s'han de lliurar per corregir a l'adjunt responsable en el termini de tres dies des de la mort del pacient.
- Es lliurarà una guia per confeccionar les altes.

4. Annex2

4.1 Programa comú complementari

Primer any de residència

- Suport vital bàsic
- Habilitats comunicatives
- Suport vital avançat
- Estadística bàsica
- Curs bàsic de protecció radiològica
- Seminaris:
 - Pneumologia
 - Neurologia
 - Cardiologia
- Jornada d'actualització en Aparell Digestiu

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Segon any de residència

- Bioètica
- Introducció a la recerca biomèdica

Tercer any de residència

- Gestió assistencial
- Curs FCCS (*Fundamental Critical Care Support*)

5. Annex 3

5.1 Llibre curricular

El llibre curricular és el llibre que s'ha d'anar omplint a mesura que es fan les diverses rotacions. Substitueix l'antic *libro de la especialidad* que donava el Ministeri. A més, un dels seus apartats serveix per a l'elaboració de forma prospectiva d'un *curriculum vitae*, que una vegada finalitzada la residència pot fer-se servir directament quan es necessiti per demanar una beca o per presentar-se a una plaça a concurs.

El llibre curricular ha estat consensuat de forma conjunta pels tutors dels especialistes en Aparell Digestiu de Catalunya i avalat per la Societat Catalana de Digestologia. Aquest llibre es dona en format electrònic i és així com s'ha d'omplir.

RECULL DE DOCUMENTS DURANT LA RESIDÈNCIA ("PORTFOLIS")

A continuació es recullen els documents mínims necessaris per fer el "portafolis" durant la residència. Aquesta documentació ha de ser elaborada pel resident i supervisada pel tutor, que ha de tenir-hi accés. Pot ser en format físic o digital.

Documentació de les rotacions

1. Quadre de rotacions individualitzat.
2. Objectius, amb la definició de les competències i habilitats que cal adquirir a cada rotació. Han de figurar, resumits, a l'itinerari formatiu.
3. Valoració dels objectius i del funcionament de la rotació. En les rotacions llargues, s'aconsella una primera valoració passats un o dos mesos, escrita pel resident després de parlar amb els adjunts que correspongui i on s'inclogui l'opinió de les dues parts sobre els punts forts i els que cal millorar.
4. Avaluacions sumatives de cada rotació. Les han de fer els adjunts responsables en els 15 dies posteriors a la fi de la rotació.
5. Avaluació formativa de cada rotació. Cal fer-les amb el tutor, en acabar la rotació, i un cop ja feta l'avaluació sumativa per part dels adjunts. Pot formar part d'una entrevista estructurada.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6. Resum de l'activitat rellevant desenvolupada durant la rotació: registre de l'activitat més important feta, tant pel que fa a tipus i volum aproximat de pacients com a habilitats i tècniques que s'han posat en pràctica.
7. És interessant que es reflecteixin aquells casos o situacions que han deixat marca en algun sentit i que es valorin críticament l'abordatge i l'aprenentatge consegüent (recull d'incidents crítics).

Documentació de la tutoria

1. Còpia de l'avaluació sumativa anual.
2. Còpia de l'informe anual del tutor per a cada any de residència.
3. Si s'escau, exercicis que formin part de l'avaluació formativa: *feedback*, etc.
4. Entrevistes estructurades, on s'especifiquen problemes detectats i canvis que cal posar en marxa.
5. Recull ordenat de les diferents activitats científiques i docents que formen el currículum del resident:
 - Publicacions en revistes (indexades i no indexades)
 - Congressos: comunicacions, pòsters, assistències sense participació activa
 - Cursos acreditats (cal aportar crèdits) i cursos no acreditats (cal aportar certificat d'assistència)
 - Jornades i tallers
 - Presentació de sessions (cal especificar-hi lloc, temps i tema)
 - Participació en grups de treball, societats científiques, etc.
 - Reunions amb residents d'altres hospitals

6. Annex 4

6.1 Memòria de l'activitat científica (any 2017)

6.1.1 COL·LABORACIONS A L'HOSPITAL

Tots els membres del Servei d'Aparell Digestiu formen part del grup de recerca MALALTIES INFLAMATÒRIES del tracte gastrointestinal reconegut per l'AGAUR (Agència de Gestió d'ajuts Universitaris i de Recerca **2005_SGR326 / 2009_SGR 1316 / 2014_SGR280/ 2017 SGR 1196**) i alguns d'ells al grup CIBERehd "Inmunologia intestinal y celiaquía (**Codi de referencia: CB17/04/00040**). Investigadora principal: Maria Esteve. A més dels membres esmentats del servei d'Aparell Digestiu, el grup de recerca està constituït per membres d'altres serveis del propi Hospital Universitari Mútua de Terrassa

- Carme Ferrer, Servei d'Anatomia Patològica, MD
- Meritxell Mariné, Servei de Medicina Interna, MD PhD
- Roger García Puig, Servei de Pediatria, MD

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6.1.2 COL·LABORACIONS EXTERNES vigents des del 2016

Com a membre del programa P2 del CIBEREHD, s'han establert sinèrgies i interrelacions, tant amb grups del CIBEREHD, com amb CIBER d'altres especialitats mèdiques (CIBERDEM, CIBERon, CIBERESP, etc.) i es detallen a continuació:

1) Projecte **ACCES-EHD**, acció Estratègica CIBER-EHD 2016 (EHD16PI02) orientada a establir col·laboracions amb tots els grups que fan recerca amb teixit gastrointestinal humà. Des del maig de 2016 es va establir una xarxa de col·laboració per compartir experiència en aspectes metodològics i regulatoris relacionats amb l'estudi de mostres humanes.

La responsable de la investigació bàsica a l'Hospital Universitari Mútua de Terrassa és la Dra Anna Carrasco que està realitzant una estada post-doctoral al Karolinska Institutet des del maig de 2017 (Grup de la Dra Jenny Mjosberg). Els grups amb els quals s'han establert interaccions i sinèrgies són els següents:

ACCES 07. Hospital de la Princesa (IP: Dr J P Gisbert). Responsable de la investigació bàsica Dr David Bernardo. S'han cedit les mostres excedents de sobrenadants d'estudis de fisiopatologia de la immunitat intestinal realitzats a l'Hospital Universitari Mútua Terrassa a l'Hospital de la Princesa per avaluar la capacitat immunomoduladora dels secretomas en la MII.

ACCES 11. Hospital Clinic Barcelona (IP: Dr J Panés). Responsable de la investigació bàsica Dra Azucena Salas. Durant el 2017 hi va haver 5 protocols compartits en marxa que comporten intercanvi de mostres biològiques, d'equipaments i experiència en inflamació intestinal.

ACCES-15. Hospital Universitari Vall d'Hebron (IP: Dr Azpiroz). Responsable investigació bàsica: Dra Maria Vicario. S'obtenen mostres de pacients per avaluar l'activació humoral a la mucosa intestinal en la síndrome de l'intestí irritable

ACCES-16. Hospital Universitari Vall d'Hebron (IP: Dr Azpiroz). Responsable investigació bàsica: Dra Maria Vicario. Es remeten mostres de pacients inclosos en els estudis del grup sobre colitis microscòpica per a l'anàlisi de l'ultraestructura epitelial colònica en aquests pacients.

2) Grup de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron (IP: Dr F Guarner) per al desenvolupament de dos estudis a) Paper de la microbiota intestinal en la fisiopatologia de la colitis microscòpica i b) Identificació d'un panell integrat de biomarcadors no invasius predictius del diagnòstic de colitis microscòpica.

3) Grups CIBER relacionats amb el projecte ENEIDA. Els grups integrats en el programa P2 del CIBEREHD són els més actius en el lideratge de projectes ENEIDA. En aquest sentit el nostre grup ha liderat o lidera estudis que han donat lloc a publicacions d'alt índex d'impacte. Membres del nostre grup han col·laborat en estudis liderats per altres grups integrants del P2 del CIBEREHD com els de l'Hospital de la Princesa (IP: Dr JP Gisbert), Hospital Clinic Barcelona (IP: Dr J Panés), Hospital Universitari Germans Trias i Pujol (IP: Dr E Cabré), Consorci Sanitari Parc Taulí (IP: Dr X Calvet) i Hospital la Fe de València (IP: Dra Belen Bertran).

4) Grups relacionats amb el "Grup Espanyol de Colitis Microscòpica. Liderat pel Dr F Fernández-Bañares, i integrat per membres d'altres grups del programa P2 de l'CIBEREHD: Hospital de la Princesa (IP: Dr JP Gisbert), Hospital Universitari Vall d'Hebron (IP: Dr F Guarner) i Hospital la Fe de València (IP: Dra Belen Bertran).

Aparell Digestiu		
Guia Unitat Docent		Febrer 2019

5) Col.laboracions **INTERCIBER**.

Aquesta investigació integra 12 grups i el nostre grup (grup 8) participa al workpackage 1 té per objectiu la identificació de marcadors comuns a malalties cròniques com la diabetis, obesitat i la malaltia de Crohn). La interrelació amb altres disciplines està generant sinergies interessants i una visió enriquidora dels mecanismes d'inflamació crònica. És previsible que les relacions establertes es mantinguin en el futur. Els grups integrants del projecte són els següents:

- Grup 1: IRB Barcelona / CIBERDEM (IP i coordinador del projecte: Antoni Zorzano)
- Grup 2: CSIC / CIBERDEM (IP: Ángela Martínez Valverde)
- Grup 3: H.U. de Tarragona Joan XXIII – Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV) (IP: Joan J Vendrell).
- Grup 4: Hospital de Girona / CIBERObn (IP: José Manuel Fernández-Real)
- Grup 5: CIBERObn - Clínica Universidad de Navarra (IP: Dra Gemm Frühbeck)
- Grup 6: Hospital Clínic – Universitat de Barcelona / CIBERObn / IDIBAPS / Fundació Bosch i Gimpera (IP: Ramón Estruch Riba)
- Grup 7: Hospital Vall d'Hebron / CIBEREHD (IP: Dr F Guarner)
- **Grup 8:** Hospital Universitari Mutua Terrassa / CIBEREHD (IP: Dra M Esteve)
- Grup 9: Hospital Clínic Barcelona / CIBEREHD / IDIBAPS (IP: Dr Joan Clària)
- Grup 10: UVEG / FISABIO (IP: Dr André Moya)
- Grup 11: CIBER Epidemiología y Salud Pública (CIBERESP); Escuela Andaluza de Salud Pública (IP: Dra Maria José Sanchez Perez)
- Grup 12: Institute of Public and Occupational Health of Navarra; CIBER Epidemiology and Public Health (IP: Dr Jesús Castilla Catalán).

6) Altres col·laboracions amb grups rellevants en la investigació relacionada amb la malaltia celíaca, no pertanyents al CIBER. Cal destacar la relació amb 2 grups:

- Grup de la Dra Carolina Sousa. Universitat de Sevilla amb qui es col·labora en la investigació de marcadors en femta i orina (pèptids de la gliadina deamidada) com a marcadors de l'adherència a la DSG.
- Grup de la Dra Concepció Nuñez. Laboratori de Genètica de Malalties Autoimmunes de l'Institut d'Investigació Sanitària Hospital Clínic San Carlos (Madrid).

6.1.3 COL·LABORACIONS EXTERNES ESTABLES

1. Col·laboració amb la Fundació Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol. Col·laboració amb els Drs. Josep Mañé i José Maria Hernández responsables de la Unitats de Malaltia Inflamatòria del Servei d'Aparell Digestiu i de la Plataforma de Proteòmica i Metabolòmica, FUNDACIÓ INSTITUT D'INVESTIGACIÓ GERMANS TRIAS I PUJOL. L'any 2009 es va signar un acord marc d'aliança estratègica entre dos grups de recerca, que ha estat renovat l'any 2013, per compartir capital humà i recursos en el camp de la fisiopatologia de la inflamació intestinal.

2. Col·laboració amb investigadors de l'Hospital de Sant Joan de Déu, concretament amb la Dra. Carme Farré, experta reconeguda en malaltia celíaca, del Servei de Bioquímica de l'Hospital Sant Joan de Déu i amb Víctor Vila, gastroenteròleg pediàtric.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

3. Col·laboració amb investigadors de la Estratègia Catalana del Càncer (Drs. Josepa Ribes i Ramón Clèries). Departament de Salut de l'Institut Català d'Oncologia. La col·laboració es va iniciar a partir d'un estudi epidemiològic de malaltia celíaca a Catalunya 2011 i que actualment segueix amb un estudi longitudinal d'història natural i s'ha consolidat amb el suport estadístic i epidemiològic d'un projecte de la Marató de TV3 2012.

4. Col·laboració amb els serveis de Digestiu dels hospitals Parc Taulí de Sabadell i Hospital de Terrassa en estudis de recerca sobre hepatitis vírica, hepatocarcinoma, càncer de colon i malaltia inflammatòria intestinal.

6.2. LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

Durant l'any 2017 s'han continuat desenvolupant i expandint les mateixes línies d'investigació actives del Servei d'Aparell Digestiu des de fa anys.

- Malaltia Inflamatòria Intestinal
- Colitis Microscòpica
- Malaltia Celíaca
- Càncer de colon

A banda d'aquestes línies prioritàries, el servei de digestiu dona suport a línies de recerca col·laboratives liderades per altres grups, sobre hepatitis vírica, hepatocarcinoma, endoscòpia avançada i ecoendoscòpia.

6.3. PRODUCCIÓ CIENTÍFICA

6.3.1. ARTICLES

6.3.1.1. RECERCA LIDERADA PEL GRUP

1. Batista L, Pérez Jove J, Rosinach M, Gonzalo V, Sainz E, Loras C, Forné M, Esteve M, Fernández-Bañares F. Low efficacy of metronidazole in the eradication of *Blastocystis hominis* in symptomatic patients: Case series and systematic literature review. *Gastroenterol Hepatol* 2017; 40: 381-387.

2. Ordás I, Domènech E, Mañosa M, García-Sánchez V, Iglesias-Flores E, Peñalva M, Cañas-Ventura A, Merino O, **Fernández-Bañares F**, Gomollón F, Vera M, Gutiérrez A, García-Planella E, Chaparro M, Aguas M, Gento E, Muñoz F, Aguirresarobe M, Muñoz C, Fernández L, Calvet X, Jiménez CE, Montoro MA, Mir A, De Castro ML, García-Sepulcre MF, Bermejo F, Panés J, **Esteve M**. Long-Term Efficacy and Safety of Cyclosporine in a Cohort of Steroid-Refractory Acute Severe Ulcerative Colitis Patients from the ENEIDA Registry (1989-2013): A Nationwide Multicenter Study. *Am J Gastroenterol*. 2017 ; 112. 1709-1718.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

3. Fernández-Bañares F, Arau B, Dieli-Crimi R, Rosinach M, Nuñez C, Esteve M. Systematic Review and Meta-analysis Show 3% of Patients With Celiac Disease in Spain to be Negative for HLA-DQ2.5 and HLA-DQ8. *Clin Gastroenterol Hepatol*. 2017; 15: 594-596.

4. Fernández-Bañares F, Gisbert JP. Letter: the definition of budesonide dependence in microscopic colitis. *Aliment Pharmacol Ther* 2017; 46: 635.

5. Carrasco A, Fernández-Bañares F. Th1 Pathway: The Missing Link Between Inflammatory Bowel Disease and Microscopic Colitis? *Dig Dis Sci* 2017; 62: 2609-2611.

6. Fernandez-Bañares F, Piqueras M, Guagnozzi D, Robles V, Ruiz-Cerulla A, Casanova MJ, Gisbert JP, Busquets D, Arguedas Y, Pérez-Aisa A, Fernández-Salazar L, Lucendo AJ; GECM (Grupo Español de Colitis Microscópica). Collagenous colitis: Requirement for high-dose budesonide as maintenance treatment. *Dig Liver Dis* 2017; 49: 973-977.

7. Zabana Y, Ferrer C, Aceituno M, Salas A, Fernández-Bañares F. Advances for improved diagnosis of microscopic colitis in patients with chronic diarrhoea. *Gastroenterol Hepatol* 2017; 40: 107-116.

6.3.1.2. RECERCA COL.LABORATIVA (amb participació de membres del grup de digestiu)

1. GUÍA DE PRÁCTICA CLÍNICA: Domènech E, López-Sanromán A, Nos P, Vera M, Chaparro M, **Esteve M**, Gisbert JP, Mañosa M; en representación de GETECCU. Recommendations of the Spanish Working Group on Crohn's Disease and Ulcerative Colitis (GETECCU) on the monitoring, prevention and treatment of post-operative recurrence in Crohn's disease. *Gastroenterol Hepatol* 2017; 40:472-483.

2. Morón-López S, Puertas MC, Gálvez C, Navarro J, Carrasco A, Esteve M, Manyé J, Crespo M, Salgado M, Martínez-Picado J. Sensitive quantification of the HIV-1 reservoir in gut-associated lymphoid tissue. *PLoS One*. 2017 Apr 17;12(4):e0175899. doi: 10.1371/journal.pone.0175899. eCollection 2017. PubMed PMID: 28414780; PubMed Central PMCID: PMC5393620.

3. López-Sanromán A, Vera-Mendoza I, Domènech E, Taxonera C, Vega Ruiz V, Marín-Jiménez I, Guardiola J, Castro L, Esteve M, Iglesias E, Ceballos D, Martínez-Montiel P, Gisbert JP, Mínguez M, Echarri A, Calvet X, Barrio J, Hinojosa J, Martín-Arranz MD, Márquez-Mosquera L, Bermejo F, Rimola J, Pons V, Nos P; Spanish GETECCU group [APPRECIATE study]. Adalimumab vs Azathioprine in the Prevention of Postoperative Crohn's Disease Recurrence. A GETECCU Randomised Trial. *J Crohns Colitis* 2017; 11: 1293-1301.

4. Casanova MJ, Chaparro M, García-Sánchez V, Nantes O, Leo E, Rojas-Feria M, Jauregui-Amezaga A, García-López S, Huguet JM, Arguelles-Arias F, Aicart M, Marín-Jiménez I, Gómez-García M, Muñoz F, Esteve M, Bujanda L, Cortés X, Tosca J, Pineda JR, Mañosa M, Llaó J, Guardiola J, Pérez-Martínez I, Muñoz C, González-Lama Y, Hinojosa J, Vázquez JM, Martínez-Montiel MP, Rodríguez GE, Pajares R, García-Sepulcre MF, Hernández-Martínez A, Pérez-Calle JL, Beltrán B, Busquets D, Ramos L, Bermejo F, Barrio J, Barreiro-de Acosta M, Roncedo O, Calvet X, Hervías D, Gomollón F, Domínguez-Antonaya M, Alcaín G, Sicilia B, Dueñas C, Gutiérrez A, Lorente-Poyatos R, Domínguez M, Khorrami S, Muñoz C, Taxonera C, Rodríguez-Pérez A, Ponferrada A, Van Domselaar M, Arias-Rivera ML, Merino O, Castro E, Marrero JM, Martín-Arranz M, Botella B, Fernández-Salazar L, Monfort D, Opio V, García-Herola A, Menacho M, Ramírez-de la Piscina P, Ceballos D, Almela P, Navarro-Llavat M, Robles-Alonso V, Vega-López AB, Moraleja I, Novella MT, Castaño-Milla C, Sánchez-Torres A, Benítez JM, Rodríguez C, Castro L, Garrido E, Domènech E, García-Planella E, Gisbert JP. Evolution After Anti-TNF Discontinuation in

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Patients With Inflammatory Bowel Disease: A Multicenter Long-Term Follow-Up Study. *Am J Gastroenterol.* 2017 Jan;112(1):120-131. doi: 10.1038/ajg.2016.569. Epub 2016 Dec 13. PubMed PMID: 27958281.

5. López-Sanromán A, Vera-Mendoza I, Domènech E, Taxonera C, Vega Ruiz V, Marín-Jiménez I, Guardiola J, Castro L, **Esteve M**, Iglesias E, Ceballos D, Martínez-Montiel P, Gisbert JP, Mínguez M, Echarri A, Calvet X, Barrio J, Hinojosa J, Martín-Arranz MD, Márquez-Mosquera L, Bermejo F, Rimola J, Pons V, Nos P; Spanish GETECCU group [APPRECIA study]. Adalimumab vs Azathioprine in the Prevention of Postoperative Crohn's Disease Recurrence. A GETECCU Randomised Trial. *J Crohns Colitis.* 2017; 11: 1293-1301.

6. Egoavil C, Juárez M, Guarinos C, Rodríguez-Soler M, Hernández-Illán E, Alenda C, Payá A, Castillejo A, Serradesanferm A, Bujanda L, **Fernández-Bañares F**, Cubiella J, de-Castro L, Guerra A, Aguirre E, Herreros-de-Tejada A, Bessa X, Herráiz M, Marín-Gabriel JC, Balmaña J, Piñol V, Rodríguez Moranta F, Nicolás-Pérez D, Cuatrecasas M, Balaguer F, Castells A, Soto JL, Zapater P, Jover R. Increased Risk of Colorectal Cancer in Patients With Multiple Serrated Polyps and Their First-Degree Relatives. *Gastroenterology.* 2017; 153: 106-112.

7. Cubiella J, Digby J, Rodríguez-Alonso L, Vega P, Salve M, Díaz-Ondina M, Strachan JA, Mowat C, McDonald PJ, Carey FA, Godber IM, Younes HB, Rodríguez-Moranta F, Quintero E, Álvarez-Sánchez V, **Fernández-Bañares F**, Boadas J, Campo R, Bujanda L, Garayoa A, Ferrandez Á, Piñol V, Rodríguez-Alcalde D, Guardiola J, Steele RJ, Fraser CG; COLONPREDICT study investigators. The fecal hemoglobin concentration, age and sex test score: Development and external validation of a simple prediction tool for colorectal cancer detection in symptomatic patients. *Int J Cancer* 2017; 140: 2201-2211.

8. Lens S, Fernández I, Rodríguez-Tajes S, Hontangas V, Vergara M, **Forné M**, Calleja JL, Diago M, Llaneras J, Llerena S, Torras X, Sacristán B, Roget M, Fernández-Rodríguez CM, Navascués MC, Fuentes J, Sánchez-Ruano JJ, Simón MÁ, Sáez-Royuela F, Baliellas C, Morillas R, Forns X; Spanish Group for the Study of the Use of Direct-acting Drugs Hepatitis C Collaborating Group. Interferon-Free Therapy in Elderly Patients With Advanced Liver Disease. *Am J Gastroenterol* 2017; 112: 1400-1409.

9. Mariño Z, Pascasio-Acevedo JM, Gallego A, Diago M, Baliellas C, Morillas R, Prieto M, Moreno JM, Sánchez-Antolín G, Vergara M, **Forné M**, Fernández I, Castro MA, Pascual S, Gómez A, Castells L, Montero JL, Crespo J, Calleja JL, García-Samaniego J, Carrión JA, Arencibia AC, Blasco A, López-Núñez C, Sánchez-Ruano JJ, Gea-Rodríguez F, Giráldez Á, Cabezas J, Hontangas V, Torras X, Castellote J, Romero-Gómez M, Turnes J, de Artaza T, Narváez I, Cuervas-Mons V, Forns X. High efficacy of Sofosbuvir plus Simeprevir in a large cohort of Spanish cirrhotic patients infected with genotypes 1 and 4. *Liver Int.* 2017 Dec;37(12):1823-1832. doi: 10.1111/liv.13470. Epub 2017 Jun 5. PubMed PMID: 28481460.

10. Rodríguez de Lope C, Reig M, Matilla A, Ferrer MT, Dueñas E, Mínguez B, F Castroagudín J, Ortiz I, Pascual S, Lledó JL, Gallego A, Arenas JJ, Aracil C, **Forné M**, Muñoz C, Pons F, Sala M, Iñarrairaegui M, Martín-Llahi M, Andreu V, Garre C, Rendón P, Fuentes J, Crespo J, Rodríguez M, Bruix J, Varela M; en representació del Grupo de Estudio de Cáncer Hepático (GECH). Clinical characteristics of hepatocellular carcinoma in Spain. Comparison with the 2008-2009 period and analysis of the causes of diagnosis out of screening programs. Analysis of 686 cases in 73 centers. *Med Clin (Barc)* 2017; 21;149: 61-71.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

11. McNicholl AG, Ducons J, Barrio J, Bujanda L, **Forné-Bardera M**, Aparcero R, Ponce J, Rivera R, Dedeu-Cuso JM, Garcia-Iglesias P, Montoro M, Bejerano A, Ber-Nieto Y, Madrigal B, Zapata E, Loras-Alastruey C, Castro M, Nevarez A, Mendez I, Bory-Ros F, Miquel-Planas M, Vera I, Nyssen OP, Gisbert JP; Helicobacter pylori Study Group of the Asociación Española de Gastroenterología (AEG). Accuracy of the Ultra-Rapid Urease Test for diagnosis of Helicobacter pylori infection. Gastroenterol Hepatol 2017; 40: 651-657.

12. Córdova H, Argüello L, **Loras C**, Naranjo Rodríguez A, Riu Pons F, Gornals JB, Nicolás-Pérez D, Andújar Murcia X, Hernández L, Santolaria S, Leal C, Pons C, Pérez-Cuadrado-Robles E, García-Bosch O, Papo Berger M, Ulla Rocha JL, Sánchez-Montes C, Fernández-Esparrach G. Rate of adverse events of gastroduodenal snare polypectomy for non-flat polyp is low: A prospective and multicenter study. World J Gastroenterol. 2017; 23: 8405-8414.

13. Martínez-Guillén M, Gornals JB, Consiglieri CF, Castellvi JM, **Loras C**. EUS-guided recanalization of complete gastrointestinal strictures. Rev Esp Enferm Dig 2017; 109: 643-647.

14. Chaparro M, Ramas M, Benítez JM, López-García A, Juan A, Guardiola J, Mínguez M, Calvet X, Márquez L, Fernández Salazar LI, Bujanda L, García C, **Zabana Y**, Lorente R, Barrio J, Hinojosa E, Iborra M, Cajal MD, Van Domselaar M, García-Sepulcre MF, Gomollón F, Piqueras M, Alcaín G, García-Sánchez V, Panés J, Domèch E, García-Esquinas E, Rodríguez-Artalejo F, Gisbert JP. Extracolonic Cancer in Inflammatory Bowel Disease: Data from the GETECCU Eneida Registry. Am J Gastroenterol. 2017; 112: 1135-1143.

15. Iborra M, Pérez-Gisbert J, Bosca-Watts MM, López-García A, García-Sánchez V, López-Sanromán A, Hinojosa E, Márquez L, García-López S, Chaparro M, **Aceituno M**, Calafat M, Guardiola J, Belloc B, Ber Y, Bujanda L, Beltrán B, Rodríguez-Gutiérrez C, Barrio J, Cabriada JL, Rivero M, Camargo R, van Domselaar M, Villoria A, Schuterman HS, Hervás D, Nos P; Spanish Working Group on Crohn's Disease and Ulcerative Colitis (GETECCU). Effectiveness of adalimumab for the treatment of ulcerative colitis in clinical practice: comparison between anti-tumour necrosis factor-naïve and non-naïve patients. J Gastroenterol. 2017; 52: 788-799.

6.3.2. LLIBRES I CAPÍTOLS DE LLIBRE

6.3.2.1. Capítulo 5- Peculiaridades de la enfermedad celíaca en el adulto. M. Esteve Comas, A. Carrasco García, M. Mariné Guillen. Pàgines 25-30. A: **ENFERMEDAD CELÍACA presente y futuro**. 2a edición. Isabel Polanco Allué, Editora. Fundación Carlos Vázquez. ISBA: 978-84+16732-56-2. Madrid Depósito Legal: M-6352-2017.

6.3.2.2. Capítulo 4- Intolerancia a la lactosa: Definiciones y Epidemiología. Autor: Dr. Fernando Fernández Bañares. Pàgines: 69-78. A: **Puesta al día en común en la intolerancia a la lactosa**. Coordinadores Editoriales: Federico Argüelles Arias, Francesc Casellas Jordá. Fundación Española de Aparato Digestivo (FEAD): Edita. Fundación Española de Aparato Digestivo (FEAD). ISBN: 978-84-617-6370-2

6.3.2.3. Microscopic colitis: Collagenous and lymphocytic colitis. Bohr J, Bonderup OK, Fernández-Bañares F. A: **Evidence-based Gastroenterology and Hepatology, 4th Edition**. McDonald. ISBN: 978-1-119-21138-9. Hardcover. 832 pages. September 2017, Wiley-Blackwell.

6.3.2.4. Capítulo 5. Sensibilidad al gluten no celíaca. Fernando Fernández Bañares. Pàgines. 87-99 **Enfermedad celíaca. Introducción al Conocimiento Actual de la Enfermedad Celíaca**. 3ª edición

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Editors: Eduardo Arranz, José Antonio Garrote. Ergon. ISBN: 978-84-16270-93-4. Depósito legal: M-7356-2016.

6.3.2.5. Capítulo 5. Manejo diagnóstico del síndrome del intestino irritable con predominio de diarrea. Fernando Fernández Bañares. Páginas 35 a 38. A: Documento **de actualización de la Guía de Práctica Clínica sobre el síndrome del intestino irritable**. Asociación Española de Gastroenterología. Agustín Balboa, Fermín Mearin editores. ISBN: 978-84-7867-569-2 Depósito Legal: M-35195-2017.

6.3.2.6. Capítulo 3: Pruebas de laboratorio en la diarrea crónica aparentemente funcional. Fernando Fernández-Bañares. Páginas 37-50. A. Clínicas Iberoamericanas de gastroenterología y Hepatología. Test de laboratorio en gastroenterología y hepatología. Santos Sataolara y Juan Carlos García-Pagán editores. Barcelona 2017. ISBN 978-84-9113-110-6. Depósito legal B 22972-2016

6.3.2.7. Zabana, Y. (2017). **Diarrea crónica**. Dins de "Abordatge diagnòstic i terapèutic de les síndromes digestives II". Editorial UOC: Barcelona. PID_00246585

6.3.2.8. Zabana, Y. (2017). **Diarrea aguda**. Dins de "Abordatge diagnòstic i terapèutic de les síndromes digestives II". Editorial UOC: Barcelona. PID_00246584.

6.3.2.9. Ysamat M, **Fernández-Bañares F, Ruiz L**. Casos Clínicos SeHCAT. pàgines: 11 a 13. Guardiola J, Ruiz-Cerulla A, editors. Malabsorción de ácidos biliares asociada a colitis microscópica. Elsevier ed: Barcelona, 2017; ISBN: 978-84-759-2800-5, DL: B 21005-2017.

6.3.2.10. Capítulo 7: Nuevas técnicas para el diagnóstico de la enfermedad celíaca. **Fernando Fernández-Bañares**, Carme Farré, **Anna Carrasco**, **Meritxell Mariné**, **Maria Esteve**. En Páginas: 207-221. Avances en el conocimiento de las patologías relacionadas con el gluten y evolución de los alimentos sin gluten. E. Arranz, **F. Fernández-Bañares**, C. M. Rosell, L. Rodrigo y A.S. Peña editores. Publicat i editat per la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca (SEEC) 2018. Diseny i maquetació: Cocomood Minds, S.L. ISBN: 978-84-697-3325-7

6.3.2.11. Capítulo 13: Sensibilidad al gluten no celíaca. Javier Molina-Infante, Santos Santolaria, **Fernando Fernández-Bañares**. Páginas: 356-374. Avances en el conocimiento de las patologías relacionadas con el gluten y evolución de los alimentos sin gluten. E. Arranz, **F. Fernández-Bañares**, C. M. Rosell, L. Rodrigo y A.S. Peña editores. Publicat i editat per la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca (SEEC) 2018. Diseny i maquetació: Cocomood Minds, S.L. ISBN: 978-84-697-3325-7

6.3.2.12. Libro: Colitis microscópica. Fernando Fernández-Bañares y Alfredo J Lucendo editores. Barcelona 2017. ISBN 978-84-9113-097-0. Depósito legal: B22103-2016

Capítulo 1:

Colitis microscópica en perspectiva. Fernando Fernández-Bañares

Capítulo 3:

Manifestaciones clínicas de la colitis microscópica y diagnóstico diferencial con el síndrome de intestino irritable. Yamile Zabana Abdo, Montserrat Aceituno Quintanilla.

Capítulo 10:

Tratamiento de la colitis microscópica cuando la budesonida falla. Maria Esteve

6.3.2.13. U.S.E: Ultrasonografía endoscópica. Carme Loras. Publicacions de la ©Fundación de la

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Sociedad Española de Endoscopia Digestiva. Edita: Ergon.

Depósito Legal: M-xxxx-2017.

6.3.2.14. C.P.R.E: Colangiopancreatografia retrógrada endoscòpica. Carme Loras. Publicacions de la ©Fundación de la Sociedad Española de Endoscopia Digestiva. Edita: Ergon.

Depósito Legal: M-xxxx-2017.

6.3.3. COMUNICACIONS A CONGRESSOS

6.3.3.1. XXVI Congrés de la Societat Catalana de Digestologia. XX Curs de Formació en Digestologia. Lleida: 26 al 28 de gener de 2017. La Llotja, Palau de Congressos de Lleida.

Resums publicats a la revista Annals de Medicina 2017; Suplements dels Annals de Medicina 2017; v100 (supl 1). gener/febrer 2017; pag: s1-29 a s1-61. ISSN: 2013-7109.

Comunicacions orals

6.3.3.1.1- Evolució del limfograma intraepitelial celíac després de la dieta sense gluten en pacients amb enteritis linfocítica. Fernando Fernández-Bañares, Mercè Rosinach, Anna Carrasco, Roger García-Puig, Clarisa González, Judith Vidal, Montserrat Aceituno, Victoria Gonzalo, Yamile Zabana, Laura Ruiz, Maria Esteve. **Comunicació**

6.3.3.1.2- Estudi comparatiu prospectiu multicèntric aleatoritzat del tractament endoscòpic de l'estenosi a la Malaltia de Crohn: pròtesi metàl·lica autoexpandible VS dilatació amb baló (estudi PROTDILAT). Xavier Andújar, Carme Loras, Joan B. Gornals, Vicente Sanchiz, Enric Brullet, Beatriz Sicilia, Antonio Naranjo, Carmen Dueñas, David Busquets, Marta Piqueras, M. Dolores Martín-Arranz, Jesús Barrio, Ferran González-Huix, Francisco Pérez-Roldán, Vicent Hernández, Begoña González, Empar Saínez, Montserrat Aceituno, Yamile Zabana, Fernando Fernández-Bañares, Maria Esteve. **Comunicació**

6.3.3.1.3- Ús d'immunosupressor i agents biològics en pacients amb malaltia inflamatòria intestinal i antecedent de neoplàsia (ECCUNEO). M. Mañosa; A. Juan, C. Arjol, I. Alfaro, M. Mínguez, B. Velayos; J.M. Benítez-Cantero, F. Mesonero, M. Chaparro, B. Sicilia, **Y. Zabana**, A. Villoria, R. Lorente, P. Martínez-Montiel, L. Bujanda, L. Márquez, J. Barrio, M. Piqueras, N. Jiménez, C. Rodríguez, P. Nos, M.A. Montoro, M.C. Muñoz, E. Rodríguez, M.D. Martín-Arranz, A. Rodríguez, M. Van Domselaar, M. Rivero, J.L. Cabriada, M.T. Arroyo, P. Romero, S. García, M. Chaparro, J.P. Gisbert, E. Cabré, E. Domènech. **Comunicació 9**

6.3.3.1.4- Evolució de la mortalitat per colectomia i factors relacionats en una cohort de pacients amb colitis ulcerosa refractària greu (CU-RG) del Registre Eneida (1989-2013). I. Ordás, E. Domènech, M. Aguas, F. **Fernández-Bañares**, S. García, M. Peñalva, C. Muñoz, V. García-Sánchez, J. Llaó C.E. Jiménez, O. Merino, F. Gomollón, M. Piqueras, M. Vera, M. Andreu, M.L. De Castro, A. Gutiérrez, J.L. Cabriada, L. Fernández X. Calvet, M.A. Montoro, L. Arias, J. Panés, **M. Esteve. Comunicació 17**

6.3.3.1.5- Estudi de costos estàndar directe de diferents tècniques d'endoscòpia avançada. Comparativa amb l'alternativa quirúrgica. Carme Loras; Vicenç Mayor; Xavier Andújar; Jorge Espinós; Yamile Zabana; Fernando Fernández-Bañares; Maria Esteve. **Comunicació 19**

Aparell Digestiu		
Guia Unitat Docent		Febrer 2019

6.3.3.1.6- Prevalença i característiques clíniques del “missed gastric cancer” Beatriz Arau, Xavier Andújar, Yamile Zabana, Carme Ferrer, Fernando Fernández-Bañares, Mercè Rosinach, Jorge Espinós, Montserrat Aceituno, Maria Esteve, Carme Loras. **Comunicació 21.**

6.3.3.1.7- Rol de la punció aspirativa guiada per ecoendoscòpia en l'estudi de la glàndula suprarenal: estudi multicèntric nacional retrospectiu. A. Martín-Cardona, G. Fernández-Esparrach, J.C. Sútil-Íñigo, J. Iglesias García, M. Garcia-Guix, A. Barturen-Barroso, A.Z. Gimeno-García, J. Miguel-Esteban, A. Pardo-Balteiro, A. Velasco-Guardado, E. Vázquez-Sequeiros, C. Loras-Alaustrey, B. Martínez-Moreno, A. Castellot, C. Huertas-Nadal, M. Martínez-Lapiedra, A. Sanchez-Yague, V. Jair-Morales, M. Betés- Ibáñez, D. De la Iglesia-García, C. Sánchez-Montes, M.D. Lozano-Escario, J. Lariño-Noia, A. Ginés, J.B. Gornals, A. Terán-Lantarón. **Comunicació 32.**

Comunicacions pòsters

6.3.3.1.1- Utilitat a la pràctica clínica de l'anàlisi del limfograma intraepitelial pel diagnòstic de la malaltia celíaca. Anna Carrasco, Mercè Rosinach, Judith Vidal, Roger Garcia, Francisco Pujalte, Clarisa González, Maria Esteve, Fernando Fernández-Bañares. **Comunicació P93**

6.3.3.1.2- Ha de canviar-se el punt de tall del recompte de limfòcits intraepitelials (LIEs) per a definir l'enteritis linfocítica (EL)? Beatriz Arau, Mercè Rosinach, Anna Carrasco, Roger Garcia-Puig, Judith Vidal, Clarissa González, Laura Ruiz, Maria Esteve, Fernando Fernández-Bañares. **Comunicació P101**

6.3.3.1.3- Cèl·lules T doble-negatives a la mucosa de la malaltia celíaca Eva Tristán, Anna Carrasco, Mercè Rosinach, Yamile Zabana, Montserrat Aceituno, Maria Esteve, Fernando Fernández-Bañares. **Comunicació P104**

6.3.3.1.4- Cèl·lules T reguladores a la mucosa de la malaltia celíaca Marsh-1. Anna Carrasco; Eva Tristán; Mercè Rosinach, Montserrat Aceituno, Yamile Zabana, Fernando Fernández-Bañares, Maria Esteve. **Comunicació P106**

6.3.3.1.5- Influència de l'edat, sexe i grau de lesió histològica a les subpoblacions limfocitaries CD3+ gammadelta + de pacients amb malaltia celíaca (MC) i utilitat diagnòstica en una cohort de validació Pablo Ruiz, Anna Carrasco, Gerard Carreras, Mercè Rosinach, Roger Garcia-Puig, Clarisa Gonzalez, Carme Loras, Xavier Andujar, Montserrat Forné, Fernando Fernandez-Bañares, Maria Esteve. **Comunicació P107.**

6.3.3.1.6. Anàlisi i comparació de l'eficàcia i la discontinuació del tractament amb agents antivirals d'acció directa en dues poblacions diferents: hospitalaria i presons. Mercedes Vergara, Montserrat Forné, Mercè Roget, Andres Marco, Manuel Cervantes, Mireia Miquel, Meritxell Casas, Jordi Ortiz, Jordi Sanchez-Delgado, Blai Dalmau, Montserrat Sala, Marta Navarro, Ramon Planella, Carlos Gallego. **Comunicació**

6.3.3.1.7. Presentación y curso clínico de la hepatitis autoinmune relacionado con el embarazo. Laura-Patricia Llovet, Diana Horta, María García Eliz, Marina Berenguer, Emilio Fábrega, Federico Sáez-Royuela, Montserrat García-Retortillo, Yolanda Sánchez Torrijos, Manuel Romero-Gómez, Conrado Fernández, Elena Gómez Dominguez, Albert Parés, Maria-Carlota Londoño. **Comunicació**

6.3.3.1.8. Anàlisi i comparació de l'eficàcia i la discontinuació del tractament amb agents antivirals d'acció directa en dues poblacions diferents: hospitalaria i presons. Mercedes Vergara, Montserrat Forné, Mercè Roget, Andres Marco, Manuel Cervantes, Mireia

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Miquel, Meritxell Casas, Jordi Ortiz, Jordi Sanchez-Delgado, Blai Dalmau, Montserrat Sala, Marta Navarro, Ramon Planella, Carlos Gallego. **Comunicació**

6.3.3.2. 12th Congress of European Crohn's and Colitis Organisation (ECCO), February 15-18 2017, Barcelona Spain.

Resums publicats a la revista Journal of Crohn's and Colitis 2017; 11: Issue suppl_1, 1 February 2017

Comunicació pòster-oral

6.3.3.2.1. Long-term safety of in utero exposure to anti-tumor necrosis factor for the treatment of inflammatory bowel diseases: results from the multicenter European TEDDY study M. Chaparro, A. Verreth, T. Lobaton, E. Gravito-Soares, M. Julsgaard, E. Savarino, F. Magro, I. Avni Biron, P. LópezSerrano, M. Casanova, M. Gompertz1, S. Vitor, M. Arroyo, D. Pugliese, **Y. Zabana**, R. Vicente, M. Aguas, A. Bar-Gil Shitrit, A. Gutierrez, G. Doherty, L. Fernández-Salazar, J. Martinez Cadilla, J. Huguet, A. O'Toole, E. Stasi, N. Manceñido Marcos, A. Villoria, K. Karmiris, J. Rahier, C. Rodriguez, M. Diz-Lois Palomares, G. Fiorino, J. Benítez, M. Principi, T. Naftali, C. Taxonera, G. Mantzaris, L. Sebkova, B. Iade, D. Lissner, I. Ferrer Bradley, A. LópezSan Román, I. Marín-Jiménez, O. Merino, M. Sierra, M. Van Domselaar, F. Caprioli, I. Guerra, P. Peixe, M. Piqueras, I. Rodríguez-Lago, Y. Ber, K. Van Hove, P. Torres, E. Gravito-Soares, D. Rudbeck-Thomsen, O. Bartolo, A. Peixoto, G. Martín, J. Pérez, A. Garre, M.G. Donday, J. Martín de Carpi, J.P. Gisbert, Gastroenterology Units, on behalf of the TEDDY Study Group Investigators. **Pàgina S34 (DOPO16)**

Comunicacions poster

6.3.3.2.1. Early improvement in quality of life in patients with luminal Crohn's disease treated with adalimumab. Data from RAPIDA trial F. Casellas, M. Barreiro-de Acosta, **M. Esteve**, L. Castro-Laria, R. Vicente, D. Ceballos, A. Echarri, M.D. Martín-Arranz, D. Busquets, J. Llaó1, M. Navarro-Llavat, J.M. Huguet, F. Argüelles-Arias, J.M. Boudet, L. Rodríguez-San Pedro, G. Díaz, R. Casado, I. Marín. **Pàgina S291 (P423).**

6.3.3.2.2. Post-operative mortality and predictive factors in a cohort of severe refractory ulcerative colitis patients from the ENEIDA Registry (1989–2013): a multicenter nationwide study I. Ordas, E. Domenech, M. Aguas, **F. Fernandez-Bañares**, S. García, M. Peñalva, C. Muñoz, V. García-Sánchez, J. Llaó, C.E. Jiménez, O. Merino, F. Gomollón, M. Piqueras, M. Vera, L. Márquez, M. De Castro, A. Gutiérrez, J.L. Cabriada, N. Alcaide, X. Calvet, M.A. Montoro, L. Arias, J. Panés, **M. Esteve. Pàgina S389 (P607).**

6.3.3.2.3. Rapidity of onset of response to adalimumab in luminal Crohn's disease. Data from RAPIDA trial I. Marín-Jimenez, F. Casellas, **M. Esteve**, L. Castro-Laria, S. García-López, D. Ceballos, A. Echarri, M.D. Martín-Arranz, D. Busquets, J. Llaó, M. Navarro-Llavat, J.M. Huguet, F. Argüelles-Arias, R. Vicente, L. Rodríguez-San Pedro, G. Díaz, R. Casado, M. Barreiro-de Acosta. **Pàgina S395 (P618).**

6.3.3.3. 42º Congreso Anual de la Asociación Española para el Estudio del Hígado. Madrid, 15-17 de febrero de 2017.

Resums publicats a la revista Gastroenterol Hepatol 2017; supl Vol 40, feb 2017: 1-106.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Comunicació oral

6.3.3.3.1. Plan estratégico nacional contra la hepatitis C: caracterización molecular de los fallos a tratamiento contra el virus de la hepatitis c en regímenes libres de interferón mediante secuenciación masiva. C. Perales, J. Crespo, Q. Chen, M. Buti, J.L. Calleja, J. Gregori, F. Rodríguez-Frías, J. Niubó, M. Rodríguez, M. Prieto, M.L. García Buey, I. Fernández, J. Torras, R. Morilla, M. Diago, F. Sáez-Royuela, **M. Forné**, J. Turnes, J. García Samaniego, J.A. Carrión, J.J. Arenas, Z. Mariño, R. Andrade, S. Montoliu, M.A. Simón, G. Sánchez Antolín, J.J. Sánchez, R. Cuaresma, J.I. Esteban, J. Quer. **Pàgina 14.**

6.3.3.4. XX Reunión Nacional de la Asociación Española de Gastroenterología. Madrid, 8-10 de marzo de 2017. Hotel Melià Castilla.

Resums publicats a la revista Gastroenterol Hepatol 2017; 40 (3): 145-264.

Comunicacions orals

6.3.3.4.1. Seguridad a largo plazo de la exposición intrauterina a fármacos anti-TNF para el tratamiento de la Enfermedad Inflamatoria Intestinal (EII): Estudio multicéntrico europeo TEDDY. M. Chaparro, A. Verreth, T. Lobatón, E. Gravito-Soares, M. Julsgaard, E. Savarino, F. Magro, I. Avni Biron, P. López-Serrano, M. Casanova, M. Gompertz, S. Vitor, M. Arroyo, D. Pugliese, **Y. Zabana**, R. Vicente, M. Aguas, A. Bar-Gil Shitrit, A. Gutiérrez, G. Doherty, L. Fernández-Salazar, J. Martínez Cadilla, J. Huguet, A. O'Toole, E. Stasi, N. Manceñido Marcos, A. Villoria, K. Karmiris, J. Rahier, C. Rodríguez, M. Diz-Lois Palomares, G. Fiorino, J.M. Benítez, M. Principi, T. Naftali, C. Taxonera, G. Mantzaris, L. Sebkova, B. Iade, D. Lissner, I. Ferrer Bradley, A. López-San Román, I. Marín-Jiménez, O. Merino, M. Sierra, M. Van Domselaar, F. Caprioli, I. Guerra, P. Peixe, M. Piqueras, I. Rodríguez-Lago, Y. Ber, K. Van Hoeve, P. Torres, E. Gravito-Soares, D. Rudbeck-Thomsen, O. Bartolo, A. Peixoto, G. Martín, J. Pérez, A. Garre, M.G. Donday, F.J. Martín de Carpi, J.P. Gisbert. **Pàgines 145-6**

6.3.3.4.2. El análisis del linfograma intraepitelial celíaco puede ser de ayuda en el diagnóstico de la atrofia de vellosidades con serología negativa. **A. Carrasco, M. Rosinach, R. García-Puig, M. Aceituno, C. González, M. Esteve, F. Fernández-Bañares.** **Pàgina 147.**

6.3.3.4.3. Estudio comparativo prospectivo multicéntrico aleatorizado del tratamiento endoscópico de las estenosis en la enfermedad de Crohn: prótesis metálica autoexpandible vs dilatación con balón (estudio PROTDILAT). **X. Andújar, C. Loras, J.B. Gornals, V. Sanchíz, E. Brullet, B. Sicilia, A. Naranjo, C. Dueñas, D. Busquets, M. Piqueras, M.D. Martín Arranz, J. Barrio, F. González-Huix, F. Pérez-Roldán, V. Hernández, B. González, E. Saínez, M. Aceituno, Y. Zabana, F. Fernández-Bañares, M. Esteve.** **Pàgina 156**

Comunicacions pòster “con relevancia para la práctica clínica” (oral-póster)

6.3.3.4.4. Evolución de la mortalidad por colectomía y factores relacionados en una cohorte de pacientes con colitis ulcerosa refrataria grave (CU-RG) del registro ENEIDA (1989-2013). Ingrid Ordás, Eugeni Domènech, Mariam Aguas, **Fernando Fernández-Bañares**, Santiago García, Mireia Peñalva, Carmen Muñoz, Valle García-Sánchez, Jordina Llaó, Carlos E Jiménez, Fernando Gomollón, Marta Piqueras, Maribel Vera, Lucía Márquez, M Luisa de Castro, Ana Gutiérrez, José Luis Cabriada, Noelia Alcaide, Olga Merino, Xavi Calvet, Miguel A montoso, Lara Arias, Julián Panés, **Maria Esteve.** **Pàgines 164-5.**

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6.3.3.4.5. Score predictivo de respuesta a dieta sin gluten en pacientes con sospecha de celiaquía en ausencia de atrofia de vellosidades. **F. Fernández-Bañares, A. Carrasco, M. Rosinach, B. Arau, P. Ruiz, R. García-Puig, C. González, Y. Zabana, M. Esteve.** Pàgines 165-6.

Comunicacions pòster

6.3.3.4.6. Estudio de costes estándar directo de diferentes técnicas de endoscopia avanzada. Comparativa con la alternativa quirúrgica. **C. Loras Alastruey, V. Mayor Mora, X. Andújar Murcia, J. Espinós Pérez, Y. Zabana Abdo, F. Fernández-Bañares, M. Esteve Comas.** Pàgina 169.

6.3.3.4.7. Prevalencia y características clínicas del “missed gastric cancer”. **B. Arau, X. Andújar Y. Zabana, C. Ferrer, F. Fernández-Bañares, M. Rosinach, J. Espinós, M. Aceituno, M. Esteve, C. Loras.** Pàgines 170-1.

6.3.3.4.8. Rapidity of onset of response to adalimumab (ADA) in luminal Crohn’s disease (CD). data from RAPIDA trial I. **Marín-Jiménez , F. Casellas , M. Esteve, L. Castro-Laria , S. García-López, D. Ceballos, A. Echarri, M.D. Martín-Arranz , D. Busquets, J. Llaó, M. Navarro-Llavat J.M. Huguet, F. Argüelles-Arias, R. Vicente, L. Rodríguez-San Pedro, G. Díaz, R. Casado, M. Barreiro-De Acosta.** Pàgina 194

6.3.3.4.9. Early improvement in quality of life in patients with luminal Crohn’s disease treated with adalimumab. data from RAPIDA trial **F. Casellas , M. Barreiro-De Acosta, M. Esteve, L. Castro-Laria, R. Vicente, D. Ceballos, A. Echarri, M.D. Martín-Arranz, D. Busquets, J. Llaó, M. Navarro-Llavat, J.M. Huguet, F. Argüelles-Arias, J.M. Boudet, L. Rodríguez-San Pedro, G. Díaz, R. Casado, I. Marín-Jiménez.** Pàgines 198-9.

6.3.3.4.10. ¿Debe cambiarse el punto de corte del recuento de linfocitos intraepiteliales (lies) para definir la enteritis linfocítica? **B. Arau, M. Rosinach A. Carrasco, R. García-Puig, J. Vidal, C. González, L. Ruiz, M. Esteve, F. Fernández-Bañares.** Pàgina 210.

6.3.3.4.6.11. Evolución del linfograma intraepitelial celíaco después de la dieta sin gluten en pacientes con enteritis linfocítica. **M. Rosinach, A. Carrasco, V. Gonzalo, R. García-Puig, C. González, Y. Zabana, L. Ruiz, L. Batista, M. Esteve, F. Fernández-Bañares.** Pàgina 237

6.3.3.5. The International Liver Congress 2017. European Association for the study of the Liver (EASL). Amsterdam, The Netherlands 19-23 April

Resums publicats a la Revista: Journal of Hepatology 2017; 66: Suppl1

Comunicacions pòster

6.3.3.5.1. Molecular characterization of Hepatitis C virus resistance-associated substitutions after interferon-free treatment failure by massive parallel sequencing. **Q. Chen, C. Perales, J. Crespo, M. Buti, J.L. Calleja, J. Gregori, F. Rodríguez-Frías, L. Nieto, J. Niubó, M. Rodríguez, I. Conde, M.L.G. Buey, I. Fernández, J. Torras, R. Morillas, M. Diago, F. Sáez-Royuela, M. Forné, J. Tunes, J.G. Samaniego, J.A. Carrión, J.I. Arenas, X. Forns, Z. Mariño, R. Andrade, S. Montoliu, M.Á. Simón, G.S. Antolín, J.J. Sánchez-Ruano, J.M. Pascasio, J.I. Esteban, J. Quer.** Poster SAT-256-

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6.3.3.5.2. Excellent efficacy but increased rate of severe adverse events in HCV-infected elderly patients undergoing interferon-free therapy. S Lens, I. Fernandez, S. Rodríguez-Tajes, M. Vergara, **M. Forné**, J.L. Calleja, M. Diago, J. Llaneras, S. Llerena, X. Torras, B. Sacristan1, M. Roget, C.M. Fernández-Rodríguez, C. Navascués, J. Fuentes, J.J. Sanchez-Ruano, M.A. Simón, F. Saez-Royuela, C. Baliellas, R.M. Morillas, X. Forns. **Poster SAT-266**

6.3.3.6. Digestive Disease Week (DDW). American Gastroenterological Association (AGA) 6-9 de maig 2017. Chicago.

Publicat a Gastroenterology 2017; 152 (Supplement 1): S776.

Comunicació pòster

6.3.3.6.1. Rapidity of Onset of Response to Adalimumab (ADA) in Luminal Crohn Disease (CD). Data from Rapida Trial. Ignacio Marin-Jimenez, Francesc Casellas, **Maria Esteve**, L Castro-Larà, Santiago García- López, Daniel Ceballos, Ana Echarri, MD Martín-Arranz, David Busquets, Jordina Llaó, Navarro-Llavat, José María Huguet, Federico Argüelles-Arias, Raquel Vicente, Lucía Rodríguez-SanPedro, Gema Díaz, Rocío Casado, Manuel Barreiro. **Poster Mo1773.**

6.3.3.7. ILCA 2017 – The International Liver Cancer Association’s 11th Annual Conference. Grand Hyatt Seoul Seoul, South Korea. 15–17 September 2017

6.3.3.7.1. Hepatocellular Carcinoma (HCC) after Direct-Acting Antivirals (DAA) do not show more advanced features compared to those receiving IFN-Based regimens. Carlos Rodriguez-Lope , Maria Teresa Ferrer , Ana María Matilla, Sonia Pascual, Margarita Sala, Paloma Rendon, Adolfo Gallego, Inmaculada Ortiz, Alberto Lue, Blanca Figueruela, Beatriz Minguez, Fernando Menendez, Carmen Gonzalez, Fernando Pons, Jose Luis Lledo, **Mercè Rosinach**, Cristina Fernandez, Jose Miguel Rosales, Carolina Muñoz, Josep Maria Castellvi, Gemma Pacheco, Mercè Roget, Silvia Montoliu, Aida Ortega, Maria Jose Devesa, Inmaculada Elizalde, Dalia Elena Morales, Tania Hernández, Gloria de la Red, Abel Gonzalez, Luis Cortes, Maria Varela on behalf of Grupo Español de Cáncer Hepático (GECH)

6.3.3.7.2. Hepatocellular Carcinoma (HCC) After Direct-Acting Antivirals (Daa) Do Not Show More Advanced Features Compared To Those Receiving IFN-Based Regimens. Carlos Rodriguez-Lope, Maria Teresa Ferrer, Ana María Matilla, Sonia Pascual, Margarita Sala, Paloma Rendon, Adolfo Gallego, Inmaculada Ortiz, Alberto Lue, Blanca Figueruela, Beatriz Minguez, Fernando Menendez, Carmen Gonzalez, Fernando Pons, Jose Luis Lledo, **Mercè Rosinach**, Cristina Fernandez, Jose Miguel Rosales, Carolina Muñoz, Josep Maria Castellvi, Gemma Pacheco, Mercè Roget, Silvia Montoliu, Aida Ortega, Maria Jose Devesa, Inmaculada Elizalde, Dalia Elena Morales, Tania Hernández, Gloria de la Red, Abel Gonzalez, Luis Cortes, Maria Varela and Grupo Español de Cáncer Hepático (GECH)

6.3.3.8. 25rd United European Gastroenterology Week (UEGW). UNITED EUROPEAN GASTROENTEROLOGY. Fira Gran Via Barcelona. Barcelona 28 octubre- 1 novembre 2017

Resums publicats a la Revista United European Gastroenterology Journal 2017; 5: suppl 1: A28-A526.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Comunicació oral

6.3.3.8.1- Celiac-lite score: a predictive score of response to a gluten-free diet in patients with lymphocytic enteritis and suspicion of coeliac disease. **F. Fernández-Bañares, A. Carrasco, M. Rosinach, B. Arau, R. García-Puig, C. González, Y. Zabana, M. Esteve. OP064**

Comunicacions poster

6.3.3.8.1. Budesonide is superior to mesalazine and placebo for induction of remission in lymphocytic colitis. S. Miehlke, D. Aust, E. Mihaly, P. Armerding, G. Boehm, O.K. Bonderup, **F. Fernández-Bañares**, J. Kupcinkas, L.K. Munck, K. Rehbehn, T. Nacak, R. Greinwald, A. Münch. **P0393**

6.3.3.8.2. Epidemiology of Inflammatory Bowel Disease in Spain: interim analysis of the nationwide epidemiology study of GETECCU. M. Chaparro, J.L. Cabriada, M.J. Casanova, D. Ceballos, **M. Esteve**, H. Fernández Rosaenz, M. Barreiro-De Acosta, V. García-Sánchez, D. Ginard, F. Gomollon, R. Lorente Poyatos, P. Nos, S. Riestra Menéndez, M. Rivero Tirado, P. Robledo Andres, C. Rodríguez, B. Sicilia Aladrén, E.A. Torrella Cortes, F. Rodríguez-Artalejo, J.P. Gisbert, O. N Behalf of The Epidemiology Group1. **P0983.**

6.3.3.8.3. EUS-guided FNA in the study of the adrenal gland: national retrospective multicenter study. **A. Martín-Cardona**, G. Fernández-Esparrach2, J.C. Sútil Ínigo, J. Iglesias García, M. García-Guix, A. Barturen Barroso, A.Z. Gimeno García, J. Miguel Esteban, A. Pardo Balteiro, A. J. Velasco Guardado, E. Vázquez Sequeiros, **C. Loras Alaustrey**, B. Martínez Moreno, A. Castellot, C. Huertas Nadal, M. Martínez Lapiedra, A. Sánchez Yague, Á. Terán Lantarón, V. Jair Morales, M. T. Betes Ibáñez, D. De La Iglesia García, C. Sánchez-Montes, M. D. Lozano Escario, J. Lariño Noia, A. Gines, J.B. Gornals. **P0914**

6.3.3.8.4. Rapidity of onset of response to adalimumab (ADA) in luminal Crohn's disease (CD). data from RAPIDA trial. I. Marín-Jiménez, F. Casellas, **M. Esteve**, L. Castro-Laria, S. García-López, D. Ceballos, A. Echarri, M. Martín-Arranz, D. Busquets, J. Llaó, M. Navarro-Llavat, J. Huguet, F. Argüelles-Arias, R. Vicente, L. Rodríguez-San Pedro, G. Díaz, R. Casado, M. Barreiro-De Acosta. **P1037**

6.3.3.8.5. Early improvement in quality of life in patients with luminal Crohn's disease treated with adalimumab. Data from RAPIDA trial. F. Casellas, M. Barreiro-De Acosta, **M. Esteve**, L. Castro-Laria, R. Vicente, D. Ceballos, A. Echarri, M. Martín-Arranz, D. Busquets, J. Llaó, M. Navarro-Llavat, J. Huguet, F. Argüelles-Arias, J. Boudet, L. Rodríguez-San Pedro, G. Díaz, R. Casado, I. Marín-Jiménez. **P1046.**

6.3.3.9. AASLD. American association for the study of liver diseases. 2017 Washington, DC 20-24 October

Resums publicats a Hepatology 2017;Vol66, Issue S1

6.3.3.9.1. Interferon free therapies for hepatitis C: efficacy and discontinuation of treatment in inmates vs. non-inmates. Manuel Cervantes, Andres Marco, Merçè Roget, Mercedes Vergara, **Montserrat Forné**, Antonio Da Silva, Mireia Miquel, Jordi Ortiz, Merce Rosinach, Meritxell Casas, Jordi Sanchez-Delgado, Joaquim Profitós, Blai Dalmau, Montserrat Sala, Marta Navarro. Abstract 1850

6.3.3.9.2. Hepatocellular Carcinoma (Hcc) After Direct-Acting Antivirals (DAA) Do Not Show More Advanced Features Compared To Those Receiving IFN-Based Regimens.

Carlos Rodriguez-Lope, Maria Teresa Ferrer, Ana María Matilla, Sonia Pascual, Margarita Sala, Paloma Rendon, Adolfo Gallego, Inmaculada Ortiz, Alberto Lue, Blanca Figueruela1, Beatriz Minguez,

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Fernando Menendez, Carmen Gonzalez, Fernando Pons, Jose Luis Lledo, **Mercè Rosinach**, Cristina Fernandez, Jose Miguel Rosales, Carolina Muñoz, Josep Maria Castellvi, Gemma Pacheco, Mercè Roget, Silvia Montoliu, Aida Ortega, Maria Jose Devesa, Inmaculada Elizalde, Dalia Elena Morales, Tania Hernández, Gloria de la Red, Abel Gonzalez, Luis Cortes, Maria Varela and Grupo Español de Cáncer Hepático (GECH)

6.3.3.10. XXVI Congrés d'Atenció Primària de la CAMFiC. L'Ampolla, a 26 i 27 d'octubre de 2017.

Comunicació oral

6.3.3.10.1. Els símptomes i signes de malaltia celíaca són identificats pels metges de família i les infermeres d'Atenció Primària? Iván Villar Balboa, **Maria Esteve Comas**, **Fernando Fernández Bañares**, Joan Lozano, Fernández, Conxa Castell i Abat i en representació del grup celiaquia-AP.

6.3.3.11. XXXIX Congreso Nacional de Endoscopia Digestiva. Toledo 15-18 de noviembre de 2017. Resums publicats a la Revista Endoscopy 2017; 49(11): 1129 – 1194. DOI: 10.1055/s-0037-1607612

6.3.3.11.1 Respuesta oncológica a largo plazo de las prótesis metálicas autoexpandibles en el tratamiento de la neoplasia de colon oclusiva. Pablo Ruiz, Xavier Andujar, Beatriz Arau, Jorge C. Espinos, Maria Esteve, Fernando Fernandez Bañares, Carme Loras

6.3.3.11.2. Estudio comparativo prospectivo multicéntrico aleatorizado del tratamiento endoscópico de las estenosis en la Enfermedad de Crohn: prótesis metálica autoexpandible vs. dilatación con balón (estudio PROTDILAT). X Andújar Murcia, C Loras, JB Gornals, V Sanchiz, E Brullet, B Sicilia, A Naranjo, C Dueñas, F González-Huix, M Esteve Comas.

6.3.4. WORKSHOP: Translating colorectal cancer research. February 9-10, 2017. Portuguese Oncology Institute Porto, Portugal

1. Unexplained adenomatous polyposis: whole exome sequencing to identify new candidate genes. Alvarez-Barona Miriam, Bello X, Amigo J, Fernández-Rozadilla C, Ocaña T, Balaguer F, Cubiella J, Pujals M, **Fernández-Bañares F**, Epicolon Consortium, Castellví-Bel S, Jover R, Carracedo A, Ruiz-Ponte C.

6.4. PONÈNCIES INVITADES A REUNIONS, CURSOS I CONGRESSOS

1. Ponent: Carme Loras. **Ponència:** Endoscopic management of strictures. **IBD Summit 2017.** Working together to bring science to patient care. January 20-21st, 2017. Hilton Heathrow Terminal 5, London. Colnbrook, Slough.

2. Ponent Fernando Fernández Bañares. **Ponència:** Taula rodona Simposi General Electric Healthcare: Diarrea crònica: Orgànica o funcional? (Causes freqüents, infreqüents i oblidades. I a més... els àcids biliars!). XXVI Congrés de la Societat Catalana de Digestologia. Lleida 27 de gener de 2017

3. Ponent: Maria Esteve Comas. **Ponència. Plans estratègics:** Pla estratègic MII: organització del terciarisme a Catalunya. XXVI Congrés de la Societat Catalana de Digestologia. Lleida 27 de gener de 2017.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

4. Professora: Yamile Zabana. **V Curso anual de Residentes.** GASTROENTEROLOGÍA. Actualizaciones y Perspectivas. Madrid 10 i 11 febrer 2017.

Classes impartides:

- Colitis microscòpica
- Enfermedad Inflamatoria Intestinal: colitis ulcerosa que ingresa por brote

5. Ponent: Fernando Fernandez Bañares. **Ponència:** Enfermedad Celíaca y Colitis Microscópica. Una Visión de Futuro. SVPD – Sociedad Valenciana de Patología Digestiva. Sesión inaugural del Curso 2017. Sala Barcia Goyanes del Colegio Oficial de Médicos de Valencia. València 28 febrero 2017.

6. Ponent: Yamile Zabana. **Ponència:** Quan està indicada la pressa de biòpsies múltiples del còlon?. **Taula rodona:** Colitis microscòpica. Moderador: Fernando Fernández-Bañares. Curs de Formació Continuada 2016-2017 en Digestologia. Societat Catalana de Digestologia. Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona 2 de març de 2017.

7. Ponent: Maria Esteve. **Ponència:** Preguntando al experto. “Celiac disease monitoring”. 27 de marzo. XX Reunión Nacional de la Asociación Española de Gastroenterología. Madrid, 8-10 de marzo de 2017. Hotel Melià Castilla.

8. Ponent: Maria Esteve. **Ponència:** Tandem Talk: Stenosis (M Esteve / A Spinelli). Falk Symposium 206. From the New and Complex Concepts to the Real Patient: Science and Clinic in IBD 2017. March 31 – 1 April, 2017. Meliá Castilla Hotel, Madrid, Spain.

9. Ponent: Fernando Fernández-Bañares. **Ponència:** Calprotectina. ImmunoDAY 2017 2ª Edición. Enlace entre Clínicos y Laboratorio. **ThermoFisher SCIENTIFIC.** Madrid 27 abril 2017.

10. Ponent: Carme Loras. **Ponència:** Novedades en endoscopia terapéutica del paciente con EII. V Reunión de Endoscopia Terapéutica Avanzada. 18-19 de mayo, 2017. Salón de Actos, Hospital Universitari i Politécnic La Fe. València.

11. Ponent: Carme Loras. **Ponència:** Manejo Práctico de los Tumores Mucinosos Papilares Intraductales Pancreáticos (TMPI). Qué Hacer Y qué no hacer. 5ª jornada Endos Medicina de actualización en patología digestiva. Auditori FIATC. Barcelona 27 maig 2017.

12. Ponent: Montserrat Aceituno **Ponència:** Tratamiento del brote grave de colitis ulcerosa. VII Curso Nacional de Emergencias en Gastroenterología y Hepatología. Palacio de congresos de Huesca, Huesca 19 de maig de 2017.

13. Ponent: Yamile Zabana. **Ponència:** Colitis Microscópica: Una Enfermedad Prevalente pero poco conocida. 5ª jornada Endos Medicina de actualización en patología digestiva. Auditori FIATC. Barcelona 27 maig 2017.

14. Ponent: Fernando Fernández-Bañares. **Ponència:** Taula rodona: Diarrea crónica; ¿Orgánica o funcional? Causas frecuentes, infrecuentes y olvidadas. Y además....¡los ácidos biliares! Simposium General Electrics. Avanzando en el Diagnóstico de la Diarrea por Ácidos Biliares. 2 juny de 2017. Hotel Catalonia Plaza. Barcelona.

Aparell Digestiu		
Guia Unitat Docent		Febrer 2019

15. Professora: Carme Loras. **Ponència:** Sesiones en Directo: dos casos en directo. Curso Práctico de Avances en Endoscopia, Ecoendoscopia y Ecografías Digestivas. SED- Semana de las Enfermedades Digestivas. Juntos en la Salud Digestiva. Madrid, del 9 al 11 juny 2017.

16. Ponent: Carme Loras. **Ponència:** Endoscòpia de l'aparell digestiu – perforació a tram digestiu alt. Taula rodona: Tractament endoscòpic de les perforacions: Són efectius? Estalviem cirurgies?. Curs de Formació Continuada 2016-2017 en Digestologia. Societat Catalana de Digestologia. Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona 8 juny 2017.

17. Ponent: Carme Loras. **Ponència:** **Tractament** endoscòpic de l'estenosi intestinal per malaltia de Crohn recidivada: dilatacions vs. pròtesis. Sessió de la Societat Catalana d'Endoscòpia Mèdico quirúrgica. Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona, 13 juny 2017.

18. Ponent: Fernando Fernandez-Bañares. **Ponència:** Situaciones reales y soluciones prácticas: Paciente que acude por diarrea crónica indolora sin sangre. 5º curso Enfermedades Del Colon. Centro Médico Teknon. Salón de Actos. Barcelona 16 de juny 2017.

19. Ponent: Yamile Zabana.

Ponències:

- Pregnancy and treatment
- Endoscopic scores
- Management of opportunistic infections

Four Nations Meeting: Advanced course on Inflammatory Bowel Disease GETAID, GETECCU, GI-IBD and Portuguese Study Group of IBD (GEDII). Burdeos, França 15-17/ juny/2017.

20. Ponent: Maria Esteve. **Ponència:** Vacunació a la Malaltia Inflamatòria Intestinal. Actualització en Malaltia Inflamatòria Intestinal. Curs Inflammatory Bowel Disease-Catalunya IBD-CAT. Societat Catalana de Digestologia. Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona, 21 de juny de 2017.

21. Ponent: Maria Esteve. **Ponència:** Más enllà d'una societat. Qué és la SCD?. Jornada de benvinguda als nous residents d'Aparell Digestiu de Catalunya. Societat Catalana de Digestologia. Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut. Barcelona, 22 de juny de 2017.

22. Ponent: Maria Esteve. **Ponència:** Ordenación de la asistencia sanitaria en EII. XXVIII Reunión Nacional de GETECCU, Hotel Eurostars, Madrid 6 octubre 2017.

23. Ponent: Eva Tristán. **Ponència:** XII Beca Otsuka (2015): Caracterización de los linfocitos DP (CD3+CD4+CD8+), DN (CD3+CD4-CD8-) y células ILC en la mucosa sana del tracto digestivo y en la Enfermedad Inflamatoria Intestinal. XXVIII Reunión Nacional de GETECCU, Hotel Eurostars, Madrid 6-7 octubre 2017.

24. Ponent: Carme Loras. **Ponència:** Mesa redonda de Endoscopias en EII. Terapéutica endoscópica en la EII. XXVIII Reunión Nacional de GETECCU, Hotel Eurostars, Madrid 6-7 octubre 2017.

25. Ponent: Yamile Zabana. **Ponència:** Estudio prospectivo de la incidencia y de los factores de riesgo de infección en la EII (INFEII). XXVIII Reunión Nacional de GETECCU, Hotel Eurostars, Madrid 6-7 octubre 2017.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

26. Ponent: Carme Loras. **Ponència:** Estudio comparativo prospectivo multicéntrico aleatorizado del tratamiento endoscópico de las estenosis en la EC: prótesis metálica autoexpandible vs dilatación con balón (PROTDILAT). XXVIII Reunión Nacional de GETECCU, Hotel Eurostars, Madrid 6-7 octubre 2017.

27. Professora: Maria Esteve. XXXIX Curso monográfico para médicos residentes. Hotel Meliá Castilla. Madrid, 8-9 octubre 2017

Classes impartides: - Caso Clínico 4. Recurrencia postquirúrgica.
- Seminario 11. Riesgo de infección y calendario.

28. Professora: Yamile Zabana. XXXIX Curso monográfico para médicos residentes. Hotel Meliá Castilla. Madrid, 8-9 octubre 2017

Classes impartides: - Caso Clínico 2. Colitis Ulcerosa grave
- Seminario 4. Riesgos y monitorización de los biológicos.
- Caso Clínico 6. Manejo terapéutico de la colitis distal.

29. Ponent: Fernando Fernández Bañares. **Ponència:** Diagnóstico diferencial entre patologías intestinales: ¿Es celíaca. Es alergia alimentaria, es sensibilidad al gluten no celíaca, es SII...? Patologías más frecuentemente asociadas en el adulto. Simposio en el Congreso Nacional de Laboratorio Clínico. Fibes. Palacio de Exposiciones y Congresos de Sevilla, Sevilla 16 octubre 2017.

30. Ponent: Carme Loras.

Ponències: Manejo endoscópico de las perforaciones en el tracto gastro-intestinal alto.
Manejo endoscópico de las colecciones pancreáticas.
Cas endoscòpic en directe. Punció per USE de glàndula suprarrenal.

100 Curs de l'escola de Patologia Digestiva. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Barcelona 22 de novembre de 2017.

31. Professora: Yamile Zabana. I Reunió residents Aparell Digestiu "Meet the expert". Master en Patologia de l'Aparell Digestiu. Societat Catalana de Digestologia en col.laboració amb la Universitat Oberta de Catalunya. Curs d'especialització Abordatge de les Síndromes Digestives. Cardona, 16-17 de desembre de 2017.

Classes impartides:
Seminari I: Diarrea aguda i crònica
Casos Clínics I: Discussió en grups. C1: Diarrea aguda.
Casos Clínics II: Discussió en grups. C8: Diarrea crònica

6.5. ORGANITZACIÓ DE CURSOS I JORNADES

6.5.1. Coordinadora: Montse Forné,

V Edició d'actualització en digestologia. Novetats en Patologia Digestiva durant l'any 2016-2017. Edifici Docent, Sala d'Actes. Hospital Universitari Mútua de Terrassa. 19 de maig de 2017.

Ponències - Inauguració: Maria Esteve.
- Actualització i indicacions del tractament de la infecció per *Helicobacter pylori*. **Beatriz Arau.**

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

- Pla Estratègic de Neoplàsia Colorectal a Terrassa. Discussió cas clínic: **Fernando Fernández-Bañares**.
- Taula rodona: Fetge Gras no Alcohòlic: **Montserrat Forné**.
- Diagnòstic i seguiment dels pacients amb NAFLD i NASH. **Diana Horta**
- Discussió de cas clínic: **Diana Horta**

6.5.2. Coordinadors: Xavier Aldeguer i Manté, Triana Lobatón Ortega i **Yamile Zabana Abdo**

Curs Inflammatory Bowel Disease-Catalunya IBD-CAT. Societat Catalana de Digestologia. Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Curs de **6 sessions on-line** (videoconferència) amb periodicitat bimensual. Del 23 de febrer de 2017 al 24 de gener de 2018.

6.5.3. Directores: **Maria Esteve Comas**, Valle García Sánchez, Miguel Ángel Gassull. Cursos monogràfics en EII para médicos residentes. Tres edicions anuals de 2 dies de durada. Grupo Espanyol de Trabajo en Enfermedad de Crohn i Colitis Ulcerosa (GETECCU). Hotel Melià Castilla. Madrid.

6.6. CONFERÈNCIES DE DIVULGACIÓ A PACIENTS I DIFUSIÓ A MITJANS DE COMUNICACIÓ

6.6.1. Ponents: Fernando Fernández Bañares i Mar Pujals. **Ponència:** La detecció precoç del càncer de còlon i recte a Terrassa. Dijous de Mutua. Sala d'actes Hospital Universitari Mútua Terrassa, 30 de març de 2017.

6.6.2. Ponent: Maria Esteve. **Ponència:** Mapa de les Unitat de MII a Catalunya. Dia mundial de les Malalties Inflamatòries Intestinals. ACCU Catalunya. Sala les Voltes del Campus de l'Alimentació de Torribera – Universitat de Barcelona. Santa Coloma de Gramanet, 20 Maig 2017.

6.6.3. Entrevista al Dr Fernando Fernández-Bañares el dia 28 de febrer de 2017 al magazín matinal “**El Submarí**” de la Ràdio Municipal de Terrassa sobre La detecció precoç del càncer de còlon i recte a Terrassa.

6.6.4. Entrevista a la Dra Maria Esteve al programa de TV3 “**Els matins de TV3**” el dia 10 de maig de 2017. El motiu de l'aparició el posicionament sobre la necessitat o no de dietes restrictives en base a evidències científiques i el suport a la campanya “les traces compten” #lestracescompten de l'Associació de Celíacs de Catalunya.

6.6.5. Entrevista a la Dra Anna Carrasco al programa “**Les entranyes de la Digestió**” emès per btv el dia 7 de març de 2017 a les 22 h, per explicar a la població general com es desenvolupa la feina d'una investigadora bàsica i divulgar els resultats obtinguts de la seva tesi doctoral sobre poblacions cel·lulars al budell sa i inflammat (<http://beteve.cat/programa/deuwatts/>).

6.7. GUIES DE PRACTICA CLÍNICA

6.7.1. Recommendations of the Spanish Working Group on Crohn's Disease and Ulcerative Colitis (GETECCU) on the monitoring, prevention and treatment of post-operative recurrence in Crohn's

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

disease. Domènech E, López-Sanromán A, Nos P, Vera M, Chaparro M, **Esteve M**, Gisbert JP, Mañosa M; en representació de GETECCU. Gastroenterol Hepatol 2017; 40:472-483.

6.7.2. Recomendaciones del Grupo Español de Trabajo en Enfermedad de Crohn y Colitis Ulcerosa (GETECCU) sobre el tratamiento de pacientes con espondiloartritis asociada a Enfermedad Inflamatoria Intestinal. Y González-Lama, J. Sanz, G. Bastida, J. Campos, R. Ferreira, B. Joven, A. Gutiérrez, X. Juanola, B. Sicilia, R. Veroz, J.P. Gisbert, M. Chaparro, E. Domènech, **M. Esteve**, F. Gomollón. Enfermedad Inflamatoria Intestinal al Día 2017; 16:15-20.

6.7.3. Documento de actualización de la guía de práctica clínica sobre el síndrome del intestino irritable. Coordinador: Agustín Balboa. Constanza Ciriza, Silvia Delgado-Arós, **Fernando Fernández-Bañares**, Fermín Mearín, Miguel Mínguez, Enrique Rey, Jordi Serra. Publicacions de la Asociación Española de Gastroenterología. Madrid ISBN: 978-84-7867-569-2 Depósito Legal: M-35195-2017

6.8. DOCÈNCIA DE PRE I POSTGRAU

6.8.1. Docència a estudiants de grau (4art curs de Medicina)

Durant el curs acadèmic 2016-2017 es van formar 24 estudiants de Medicina i durant el primer trimestre del curs acadèmic 2018-2019, 13 estudiants més. Al servei de digestiu de l'HUMT es realitzen les classes pràctiques de Patologia Digestiva, el que representa el 40% del total de l'assignatura de Patologia Digestiva.

Responsable de l'assignatura: Maria Esteve (professora associada)

Tots els metges del servei de digestiu participen en la formació dels estudiants en qualitat de Professors Clínics acreditat per la Universitat de Barcelona.

Tres estudiants de cada torn comencen les pràctiques a Medicina Digestiva i 3 a Cirurgia Digestiva i a la meitat de cada període s'intercanvien.

Activitat a Medicina Digestiva:

- Entre 5 a 7 dies de permanència a planta d'hospitalització (planta 11 edifici principal). Responsabilitat sobre el maneig de 2 pacients (elaboració d'un portafoli amb descripció raonada de l'abordatge diagnòstic i terapèutic)
- Entre 3-4 dies estada a endoscòpia digestiva (planta -1 edifici consultes externes) i a consultes externes. Al portafoli es registren breument 2 casos.

Pla de seminaris:

L'assistència a les pràctiques i seminaris és obligatòria.

Els seminaris (casos pràctics) es realitzen els dijous de 8 a 9 del matí.

Pla de seminaris de Medicina Digestiva

1. Malaltia Inflamatòria intestinal. Dra M Esteve
2. Hemorràgia digestiva alta i baixa. Dra M Esteve
3. Diarrea crònica. Dr Fernando Fernández-Bañares
4. Ascites. Dra M Esteve
5. Colestasi intrahepàtica. Dra M Esteve
6. Hepatocarcinoma. Dra M Esteve

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Exàmen pràctic:

Una hora de durada, amb resolució de 4 casos clínics (2 de Medicina Digestiva i 2 de Cirurgia Digestiva; 15 minuts per cada cas).

Avaluació de les pràctiques: Les pràctiques de patologia digestiva representen un 40% de la nota final de l'assignatura. Per a l'avaluació de les pràctiques es valora l'actitud durant l'estada a l'Hospital, la qualitat de la informació continguda al portafoli i la capacitat de resolució de casos de l'examen pràctic.

6.8.2. Cursos universitaris

6.8.2.1. Curs universitari d'Especialització en Ultrasonografia Endoscòpica de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). **Professora-Tutora:** Carme Loras Alastruey.

Continguts on line (material didàctic, consultes estudiants, exàmen teòric)

Classes presencials:

- Tumors subepiteliais,
- Pancreatitis autoimmune
- Patologia benigna y maligna de la via biliar y de la vesícula.
- Drenatge de coleccions pancreàtiques.

Classes pràctiques presencials (40 hores, 4 crèdits): Dates: 7 a 17 de Febrer 2017 Hospital Universitari Mutua de Terrassa

Inici a l'octubre 2016 i finalitza el març 2017

Inici a l'octubre de 2017 i finalitza el març 2018

Total 15 crèdits.

6.8.2.2. Curs d'actualització en endoscòpia mèdico-quirúrgica: patologia colo-rectal. Curs de la Societat d'Endoscòpia mèdico-quirúrgica. Acadèmia de Ciències Mèdiques. Interact Salut. Institut interuniversitari Acadèmia (Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, UVIC) **Co-director i professor:** Xavier Andújar.

Curs 2016-2017. Curs semipresencial (5 Jornades presencials a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, i 1 Jornada pràctica d'endoscòpia "en vivo" a l'Institut WILDER de Barcelona). Continguts on line (material didàctic, consultes estudiants, exàmen teòric)

Classes presencials:

- Hemorragia Digestiva Baixa
- Tumors rectals incipients
- Síndromes de càncers de colon familiars
- Càncer de colon oclusiu
- Malaltia Inflamatòria Intestinal

Nombre total d'hores: 63; Nombre total d'ECTS: 2.5

Inici a l'octubre 2016 i finalitza el juny 2017.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Curs 2017-2018. Curs semipresencial (5 Jornades presencials a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, i 1 Jornada pràctica d'endoscòpia "en vivo" a l'Institut CREBA de Lleida). Continguts on line (material didàctic, consultes estudiants, exàmen teòric) a l'aula virtual del *InterAct Salut*.

Classes presencials:

- Reflux gastro-esofàgic i esòfag de Barrett (Dr X Andújar)
- Acalasia (Dr X Andújar)
- Diverticles esofàgics (Dr JC Espinós)
- Neoplàsia gàstrica (Dr X Andújar)
- Neoplàsia esofàgica: tractament quirúrgic i rescat de la morbiditat (Dr JC Espinós)

Nombre total d'hores: 63; Nombre total d'ECTS: 6
Inici a l'octubre 2017 i finalitza el juny 2018.

Pràctiques CREBA:

- Dissecció submucosa gàstrica
- Mucosectomia esòfago-gàstrica amb bandes
- Radiofreqüència gàstrica i esofàgica
- Tancament de perforacions amb Clip Ovesco
- Tractament endoscòpic de cossos estranys esòfago-gàstrics

6.8.2.3. Màster propi en patologia de l'Aparell Digestiu (Universitat Oberta de Catalunya – Societat Catalana de Digestologia)

Directora: Maria Esteve. **Professor responsable assignatura:** Fernando Fernández-Bañares. **Professora col.laboradora:** Yamile Zabana.

Màster dissenyat sobre tot per a residents d'aparell digestiu de Catalunya, però no exclusivament, de manera que es desenvolupa en forma de 8 certificats universitaris que es realitzen cada semestre durant els 4 anys de residència.

http://www.scdigestologia.org/docs/master_uoc/temari_master_2017.pdf

Els certificats cursats durant el primer, segon i tercer any permeten obtenir tres títols d'expert universitari de forma independent.

El programa ofereix formació teòrica avançada dels diferents camps de la gastroenterologia, l'hepatologia i l'endoscòpia. El professorat està compost per 2 directors de Master, 7 professors responsables d'assignatura i més de 20 professors col.laboradors.

El curs acadèmic 2017 – 2018 s'ha iniciat amb els mòduls:

- "Maneig de les grans síndromes digestives"

<http://estudis.uoc.edu/ca/masters-postgraus-especialitzacions/curs/ciencies-salut/sindromesdigestives/presentacio>

- "Patologia gastroesofàgica i aspectes bàsics de comunicació"

<http://estudis.uoc.edu/ca/masters-postgraus-especialitzacions/patologia-gastro-esofagica/presentacio>

El programa disposa de l'aval del Centro de Investigación Biomédica en Red de Enfermedades Hepáticas y Digestivas (CIBERehd) de l'Instituto de Salud Carlos III.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6.8.3. Formació de residents d'Aparell Digestiu

Durant l'any 2017 s'han format 3 residents:

R4- Pablo Ruiz Ramírez

R3- Iris Marquez Perez

R1- Isabel Salvador Nicolau

A banda de la formació assistencial reglada, el resident de 4art any ha efectuat una rotació externa per la UCI hepàtica de l'Hospital Clínic entre els mesos juny-agost de 2017 i pel servei d'Endoscopia Avançada de l'Hospital Erasme (Brusel·les).

Els residents són responsables de la presentació de les sessions bibliogràfiques (dijous matí) i de les sessions de casos clínics (sessió clínico-radiològica o clinicopatològica), l'últim dimarts de **cada mes**.

El **PROGRAMA DE SESSIONS** durant l'any 2017 ha estat el següent:

GENER

Dia 3- VACANCES NADAL

Dia 10- *Recerca*. Colitis microscòpica-diarrea. Dr. Fernàndez-Bañares

Dia 17- *Presentació dels treballs presentats al Congrés Català de Digestologia*

Dia 19- Sessió bibliogràfica

Dia 24- *Ponent local*: Cirurgia general. Dr. Cugat.

Dia 31- *Serveis centrals* : Radiologia. Resident responsable : Dra. Márquez.

FEBRER

Dia 7- *Recerca*. Malaltia celiaca-càncer de colon. Dr. Fernàndez-Bañares / Dra. Esteve

Dia 14- *Ponent extern*. Alteracions motores de l'intestí prim. Dra. Anna Carino. Hospital de la Vall d'Hebró.

Dia 17- Sessió bibliogràfica

Dia 21- *Ponent local*: Dra. Barahona-endocrí.

Dia 28- *Serveis centrals*: Anatomia Patològica. Resident responsable: Dr. Ruiz

MARÇ

Dia 7- *Recerca*. Malaltia celiaca-càncer de colon. Dr. Fernàndez-Bañares / Dra. Esteve

Dia 14- *Ponent extern*. Jordi Serra. Manometria esofàgica. Hospital Germans Trias i Pujol.

Dia 17- Sessió bibliogràfica

Dia 21- *Ponent local*: Dr. Cirera-Oncologia. Tractament càncer colon.

Dia 28- *Serveis centrals*: Radiologia. Resident responsable: Dra. Arau

ABRIL

Dia 4- *Recerca*. Bàsica MII. Dra. Esteve

Dia 11- SETMANA SANTA

Dia 18- *Ponent local*: Dra. Mariné. Medicina Interna. Diagnòstic diferencial dels edemes.

Dia 20- Sessió bibliogràfica

Dia 25- *Recerca*. Endoscòpia. Dr. Andújar. Pròtesis de colon.

MAIG

Dia 2- *Serveis centrals*: Anatomia Patològica. Resident responsable: Dra. Arau

Dia 9- *Ponent extern*: Dr. Garcia-Pagan. Hospital Clínic. Malaltia vascular hepàtica.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

Dia 16- *Ponent local*: Dr. Rodriguez Santiago. Tractament quirúrgic càncer esofàgic.

Dia 18- Sessió bibliogràfica

Dia 23- *Serveis centrals*: Radiologia. Resident responsable: Dr. Ruiz

Dia 30- *Casos clínics residents*

JUNY

Dia 6- *Ponent local*: Dra. Diana Horta. Sessió conjunta amb el servei UCI respecte maneig pacient cirròtic.

Dia 13- *Ponent extern*. Dr. Charly Guarner. POEM.

Dia 15- Sessió bibliogràfica

Dia 20- *Recerca*. Clínica MII. Dra. Esteve

Dia 27- *Serveis centrals*: Anatomia Patològica. Resident responsable: Dra. Márquez

OCTUBRE

Dia 3- *Recerca*. Hepatologia. Dr. Horta, Dra. Raga, Dra. Forné

Dia 10- NO SESSIÓ: CURS REANIMACIÓ

Dia 17- *Actualitzacions dels protocols assistencials*. Diarrea crònica. Dr. Zabana.

Dia 19- Sessió bibliogràfica

Dia 24- *Serveis centrals*: Anatomia Patològica. Resident responsable: Dra. Pablo Ruiz.

Dia 31- NO SESSIÓ: CONGRÉS UEG

NOVEMBRE

Dia 7- *Recerca*. Bàsica MII. Dra. Esteve

Dia 14- *Ponent extern*. Recerca bàsica traslacional a la malaltia inflamatòria intestinal. Dr Josep Manyé

Dia 16- Sessió bibliogràfica

Dia 21- *Actualitzacions dels protocols assistencials*: Hepatocarcinoma. Dra. Raga

Dia 28- *Serveis centrals*: Radiologia. Resident responsable: Dr. Iris Márquez.

DESEMBRE

Dia 5- *Recerca*. Endoscòpia. Dr. Andújar / Dra. Loras

Dia 12- *Actualitzacions dels protocols assistencial*: Colitis ulcerosa activa. Dra. Esteve

Dia 19- *Serveis centrals*: Anatomia Patològica. Resident responsable: Dra.

Dia 21- Sessió bibliogràfica

Dia 26- NO SESSIÓ: VACANCES NADAL

Els residents han de presentar com a mínim una comunicació a congrés i col.laborar en estudis de recerca durant la residència.

Comunicacions durant l'any 2017 de Pablo Ruiz:

Comunicació poster 3.3.1.5. XXVI Congrés de la Societat Catalana de Digestologia.

Comunicació pòster "con relevancia para la práctica clínica" (oral-póster) 3.3.4.2. XX Reunión Nacional de la Asociación Española de Gastroenterología.

Comunicació pòster 3.3.11. XXXIX Congreso Nacional de Endoscopia Digestiva. Toledo 15-18 de noviembre de 2017.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6.8.4. Formació a metges Aparell Digestiu d'altres centres hospitalaris

Formació en ecoendoscòpia de Salvador Machlab.
 Centre d'origen: Consorci Sanitari Parc Taulí (Sabadell).
 Durada de l'estada: 1 d'agost a 30 setembre de 2017.

6.9. PREMIS

6.9.1. Premi de la Societat Catalana de Biologia i el Premi del Parc Científic de Barcelona al treball de final de batxillerat de la estudiant Illiane Guillot (Institut Hamelin-Laie International School) dirigit per la **Dra Anna Carrasco**.

6.10. PROJECTES D'INVESTIGACIÓ

6.10.1. Projectes d'investigació finançats amb beques i ajuts

6.10.1.1. Historia Natural de la enfermedad celíaca. Seguimiento longitudinal a largo plazo de la evolución de marcadores serológicos de la enfermedad celíaca y de la histología en niños de 1 a 4 años de edad. Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria (Instituto de Salud Carlos III) (codi FIS PI13/00413). IP: Meritxell Mariné. Investigadores colaboradores: Carme Farré, Mercè Rosinach, Roger Garcia, Anna Carrasco, Marta Molero Luís, Teresa Marqués Valls. Durada: Gener 2014 a Desembre 2016. Finançament total 50.184,39 euros (1ª anualitat 2014: 18138,93, 2ª anualitat 2015: 15.288,89, 3ª anualitat 2016: 16.756,56). Prorrogat fins al desembre 2017.

6.10.1.2. Estudio comparativo prospectivo multicéntrico aleatorizado del tratamiento endoscópico de la estenosis en la enfermedad de Crohn: prótesis metálica autoexpandible vs dilatación con balón. Entitat finançadora: Fondo de Investigación Sanitaria (Instituto de Salud Carlos III)
 Entitats participants: Hospital Universitari MútuaTerrassa – Fundació per la Recerca Mútua Terrassa – Universitat de Barcelona. Coordinació de 23 Hospitals a l'Estat espanyol Investigador/a principal d'aquest projecte: Carme Loras Alastruey. Investigadors col.laboradors: Montserrat Aceituno Quintanilla, Jorge Carlos Espinós Perez. Referència de la concessió: PI13/01226. Gener 2014 a desembre 2016. Quantia de la subvenció: 48.944,50€ (1ª anualitat: 29.221,50€, 2ª anualitat: 10.890,50€, 3ª anualitat: 8.833,00€). Prorrogat fins al desembre 2017.

6.10.1.3. Projecte Interciber. Integrated projects of excellence: Identification of novel modulators of chronic inflammation in prevalent diseases: unravelling divergent mechanisms of disease. Coordinador del projecte: Antonio Zorzano Olarte. Grup 8 HUMT Investigador/a principal: Maria Esteve. Investigadors col.laboradors: F Fernández-Bañares, Yamile Zabana, Montserrat Aceituno, Carme Loras, Anna Carrasco. Investigadora contractada: Lissette Batista. Pressupost total del projecte: 605.000,00 €. Pressupost HUMT: 50.000 €. Gener 2015 a desembre 2017.

6.10.1.4. XII BECA GETECCU – Otsuka. Caracterización de los linfocitos DP (CD3+CD4+CD8+), DN (CD3+CD4+CD8-) y células ILC en la mucosa sana del tracto digestivo y en la enfermedad inflamatoria intestinal". IP: Maria Esteve. Madrid, 3 de octubre de 2015. Finançament total: 12.000 euros. Durada: gener 2016 a desembre 2017.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6.10.1.5. Caracterización de los linfocitos DP (CD4+CD8+), DN (CD4-CD8-) y células ILC en la mucosa sana del tracto digestivo, la enfermedad celíaca (EC) y la enfermedad inflamatoria intestinal. Investigador/a principal d'aquest projecte: Maria Esteve. Investigadors col·laboradors: Montserrat Aceituno, Maria Mercè Rosinach Ribera, Anna Carrasco. Referència de la concessió: PI15/01992. Gener 2016 a desembre 2018.

Quantia de la subvenció: 118.277,50€.

(1ª anualitat: 42.652,50,00€, 2ª anualitat 37510,00 €,3ª anualitat 38.115,00€)

6.10.1.6. Validación de un perfil proteico como biomarcador de enfermedad celíaca en lesiones de tipo Marsh 1 y Marsh 3. Investigador/a principal d'aquest projecte: Maria Esteve. Investigadors col·laboradors: Anna Carrasco García. Referència de la concessió: PI17/00939. Gener 2018 a desembre 2021.

Quantia de la subvenció: 99.220,00€.

(1ª anualitat: 48.400,00€, 2ª anualitat 24.200,00 €,3ª anualitat 26.620 €)

6.10.1.7. Evaluación de la histopatología de la mucosa del tracto digestivo superior y de las subpoblaciones linfocitarias del duodeno en la enfermedad de Crohn. Investigador principal: Albert Martín Cardona. Investigadora de referència: María Esteve Comas. II Beca Clínica GETECCU (convocatoria 2017). Gener de 2018 a desembre 2019.

Quantia de la subvenció: 12.000,00 €.

6.10.1.8. Validació d'un sistema de puntuació clínic-endoscòpic per predir colitis microscòpica en pacients amb diarrea crònica aquosa. Investigadors principals: Laura Ruíz Campos / Fernando Fernández-Bañares. Beca d'iniciació a la recerca de la Societat Catalana de Digestologia

Data d'inici: Juliol 2016

Situació actual: En marxa

Data prevista finalització: Juliol 2019 (Pendent de sol·licitut).

Quantia de la subvenció: 2.000,00 €.

6.10.1.9. Validación de biomarcadores en la enfermedad celíaca. Beca Celíacs de Catalunya para la Investigación en Patologías relacionadas con el gluten (convocatòria 2017). Investigador principal: Fernando Fernández-Bañares. Gener 2018 a Desembre 2019.

Quantia de la subvenció: 6.000,00 €.

6.10.1.10. Búsqueda de biomarcadores diagnósticos de la enfermedad celíaca. I edición de premios la Federación de Asociación de celíacos de España (FACE) de fomento a la investigación en enfermedad celíaca 2017. Investigadors principals: Fernando Fernández-Bañares i Mª Concepción Nuñez Pardo. Gener 2018 a desembre 2019.

Quantia de la subvenció: 25.000,00 €.

6.10.1.11. Estudi observacional prospectiu: Eficàcia de la vacunació del virus hepatitis B adjuvada (Fendrix®) a pacients amb hepatopatia crònica. Investigadora principal: Diana Horta Sangenis. Beca d'iniciació a la recerca de la Societat Catalana de Digestologia

Data d'inici: Juliol 2017

Data prevista finalització: Juliol 2020

Quantia de la subvenció: 2.000,00 €.

6.10.2. Projectes d'investigació coordinats pel Servei de Digestiu HUMT sense finançament específic

6.10.2.1. Persistencia de atrofia vellositària en la enfermedad celiaca en tratamiento con dieta sin gluten: estudio prospectivo sobre la influencia de la adherencia a la dieta en niños y adultos

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

TEMA INVESTIGAT: Valoració dels factors que determinen la persistència d'atròfia a la malaltia celiaca i conseqüències d'aquesta. Investigador principal: Dr. Fernando Fernández-Bañares

CODI INTERN: Projecte CADER CODI: CADER 02/2012

DATA D'INICI: Juny 2013

SITUACIÓ ACTUAL: En marxa

DATA PREVISTA FINALITZACIÓ: Desembre 2017

6.10.2.2. Tratamiento endoscópico con dilataciones en las estenosis de la enfermedad inflamatoria intestinal (TEDEI). Projecte ENEIDA. Investigador principal: Dra. Carme Loras / Dr. Andújar / Dra. Esteve. Situació actual: finalitzat Data Inici: Gener 2014. Finalitzat: desembre 2016. Manuscrit enviat per a publicació.

6.10.2.3. Infecció oportunista a la malaltia inflamatòria intestinal (MII): Rellevància del tractament immunosupressor i mortalitat associada. Projecte multicèntric amb participació de 5 hospitals catalans adherits al projecte ENEIDA. Investigador principal: Dra Yamile Zabana / Dra María Esteve. Data d'inici: Gener 2014. Finalitzat: desembre 2016. Manuscrit finalitzat, pendent d'enviament.

6.10.2.4. Estudio prospectivo de la incidencia y de los factores de riesgo de infección en la Enfermedad Inflamatoria Intestinal (Acrònim INFEII). Investigador principal: Dra Yamile Zabana / Dra Maria Esteve. PROMOTOR: Grupo español de trabajo en enfermedad de Crohn y Colitis Ulcerosa (GETECCU).

Data d'inici: Juliol 2016

Situació actual: En marxa

Data prevista finalització: Juliol 2021 (avaluació preliminar juliol 2019).

6.10.2.5. Paper de la microbiota intestinal en la fisiopatologia de la Colitis Microscòpica. Investigadors principals: Lissette Batista Altigracia / Fernando Fernández-Bañares. En col.laboració amb el laboratori d'investigació del Servei de Gastroenterologia. Hospital Universitari Vall d'Hebron (Dr F Guarner)

DATA D'INICI: Juliol 2016

SITUACIÓ ACTUAL: En marxa

DATA PREVISTA FINALITZACIÓ: Juliol 2019

6.10.3. Projectes d'investigació multicèntrics amb participació del Servei de Digestiu HUMT

6.10.3.1. Suspensión del tratamiento anti-TNF en pacientes con enfermedad inflamatoria intestinal: ensayo clínico multicéntrico, prospectivo y aleatorizado . PROTOCOLO Código: GIS-SUSANTI-TNF-2015. Versión 1, 23 de octubre de 2015. EUDRA CT number: 2015-001410-10. Promotor: GRUPO ESPAÑOL DE TRABAJO EN ENFERMEDAD DE CROHN Y COLITIS ULCEROSA (GETECCU).

Investigadora a HUMT: Lissette Batista Altigracia.

6.10.3.2. Estudio epidemiológico de la incidencia de enfermedad inflamatoria intestinal en España. Código: GIS-2015-INCIDENCIA. Investigador principal: Dr. Javier P. Gisbert. Servicio de Aparato Digestivo. Hospital de La Princesa. Coordinadora a Catalunya: Dra Maria Esteve. Investigadora a HUMT: Montserrat Aceituno Quintanilla.

6.10.3.3. EII Càncer i Infeccions greus a Europa: Projecte I-CARE. IBD Cancer and Serious Infection in Europe (I-CARE). Sponsor: Groupe d'Etude Therapeutique des Affections Inflammatoires Digestives. IP: Laurent Peyrin-Biroulet, MD, PhD IBD Unit Inserm U954 Nancy University Hospital. Investigadores participants a HUMT: Dra Yamile Zabana, Dra Maria Esteve. Data d'inici: setembre 2016. Data final: setembre 2020.

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

6.10.3.4. Estudi Pro-MC. Registre europeu de CM. Link-Award UEG: PRO-MC collaboration: Establishment of a Prospective data registry for harmonising follow-up and treatment of Microscopic Colitis in Europe. UEG National Societies LINK Award Programme 2014.

IP: Professor Andreas Münch. Karolinska Universitetssjukhuset Solna Gastrocentrum A6

Investigadors participants a HUMT: Dr Fernando Fernández-Bañares, Dra Lissette Batista. Data d'inici: gener 2016. Data final: Sense data de fi.

6.10.3.5. Valoració de l'eficàcia i seguretat de la lligadura amb bandes sense resecció de tumors submucosos del tracte digestiu $\leq 15\text{mm}$ (Banding-TSM). Investigador Principal: Joan Gornals. Investigadora a HUMT: Carme Loras. Data d'inici: febrer 2017 Data final: sense data de fi.

6.10.3.6. Registro Nacional de Pacientes con Esófago de Barrett. Investigador Principal: Carlos Guarner Argente. Investigadora a HUMT: Carme Loras. Data d'inici: 14-de maig 2015. Data final: sense data de fi.

6.11. ASSAIGS CLÍNICS

TITOL: "Double-blind placebo controlled trial of budesonide in incomplete microscopic colitis.

TEMA INVESTIGAT: Estudi comparatiu per a valorar l'eficàcia de la budesonida comparat amb mesalacina en el tractament de la colitis microscòpica incompleta.

INVESTIGADOR PRINCIPAL: Coordinador: Dr A Münch: IP HUMT: Dr F Fernández-Bañares

PROMOTOR: Falk Pharma lab. (Sweden)

CODI INTERN:

CODIGO: BUG3/MIC / EudraCT No.: 2013-001912-31

DATA D'INICI: Gener-Febrer 2014

SITUACIÓ ACTUAL: En marxa

DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:

TITOL: Biobanco IMID biomarcadores y nuevas terapias.

TEMA INVESTIGAT: búsqueda de biomarcadores de respuesta terapèutica a la MII en relació amb e fenotip clínic.

INVESTIGADOR PRINCIPAL: Coordinadors clínics E Domenech, JP Gisbert. IP a HUMT: Dra. Maria Esteve. Directora: Dra. Sara Marsal

PROMOTOR: Plan Nacional de Investigación Científica, Desarrollo e Innovación tecnológica.

CODI INTERN: Projecte INNP-BMK-IMID. Subprograma INNPACTO

CODI: Exp IPT-0100000-2010-36

DATA D'INICI: Octubre 2012

SITUACIÓ ACTUAL: En marxa

DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:

TITOL: ENSAYO CLÍNICO MULTICÉNTRICO, ALEATORIZADO Y DOBLE CIEGO SOBRE EL USO DE ANTIBIÓTICO PROFILÁCTICO EN LA PUNCIÓN POR ECOENDOSCOPIA DE LESIONES QUÍSTICAS DEL PÁNCREAS.

TEMA INVESTIGAT: ENSAYO CLÍNICO MULTICÉNTRICO, ALEATORIZADO Y DOBLE CIEGO SOBRE EL USO DE ANTIBIÓTICO PROFILÁCTICO EN LA PUNCIÓN POR ECOENDOSCOPIA DE LESIONES QUÍSTICAS DEL

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

PÁNCREAS.

INVESTIGADOR PRINCIPAL: Dra. Carme Loras. Coordinat: Dr. Carlos Guarner.

PROMOTOR: Institut recerca de l'hospital de Sant Pau

CODI: IIBSP-CIP-2013-166

DATA D'INICI: 15/10/2014 SITUACIÓ ACTUAL: en marxa

TITOL: ESTUDIO ALEATORIZADO, ENMASCARADO, CONTROLADO CON PLACEBO SOBRE LOS EFECTOS DE ADALIMUMAB INTRALESIONAL EN ESTENOSIS INTESTINALES DE PACIENTES CON ENFERMEDAD DE CROHN.

TEMA INVESTIGAT:

INVESTIGADOR PRINCIPAL: Dra. Carme Loras. Coordinadora: Dra. Begoña González.

PROMOTOR: Dra. Begoña Gonzalez.

CODIGO: CSAI EductraCT: 2012-007123-12

DATA D'INICI: 21/5/2014

SITUACIÓ ACTUAL: en marxa

DATA PREVISTA FINALITZACIÓ:

6.12. PARTICIPACIÓ EN TRIBUNALS DE TESIS DOCTORALS

6.12.1. Dra Carme Loras secretària de la tesi doctoral de María del Mar Concepción Martín (UAB, Servei d'Aparell Digestiu, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau).

TESI: PREVENCIÓN Y PREDICCIÓN PRECOZ DE LA PANCREATITIS AGUDA TRAS LA REALIZACIÓN DE UNA CPRE.

Data de la defensa: 04 de juliol 2017

6.12.2. Dra Carme Loras secretària de la tesi doctoral de Claudia Consiglieri (UB, Servei d'Aparell Digestiu, Hospital de Bellvitge).

TESI: POTENCIAL DE LA USE INTERVENCIONISTA-TERAPÉUTICA EN PATOLOGÍA BILIOPANCREÁTICA: DRENAJE TRANSMURAL, NECROSECTOMÍA Y DRENAJE BILIAR.

Data de la defensa: 17 de març de 2017

6.12.3. Dra Yamile Zabana secretària de la tesi doctoral de Alicia López García (UB, Servei d'Aparell Digestiu, Hospital Clínic i Provincial)

TESI: TRASPLANTE AUTÓLOGO DE PROGENITORES HEMATOPOYÉTICOS EN LA ENFERMEDAD DE CROHN REFRACTARIA

Data de la defensa: 22 de setembre, 2017

6.12.4. Dra Carme Loras suplent vocal de la tesi doctoral de Gemma Ibáñez Sanz (UB, Servei d'Aparell Digestiu, Hospital de Bellvitge).

TESI: PERSONALITZACIÓ DEL CRIBATGE COLORECTAL

Data de la defensa: 1 de desembre, 2017

6.13. ALTRES MÈRITS

1. Dr. Fernando Fernández-Bañares. Membre de la Societat Científica Europea. "European Microscopic colitis group".

Aparell Digestiu	
Guia Unitat Docent	Febrer 2019

2. Dra. Maria Esteve. Membre del Comitè científic extern del Biobanc Clínic IDIBAPS des del gener de 2010 fins a l'actualitat.
3. Dra. Maria Esteve. Membre del Comité Científic d'ENEIDA des del gener de 2011 fins al'octubre de 2017. Base de dades de pacients amb Malaltia Inflamatòria Intestinal a l'Estat espanyol sobre determinants genètics i ambientals. (Més de 40.000 pacients inclosos).
4. Dra. Maria Esteve. Membre del Comité Científic del Grupo Español de Trabajo en Enfermedad de Crohn y Colitis Ulcerosa (GETECCU) des del gener de 2015 fins al setembre 2017.
5. Dr. Fernando Fernández-Bañares membre del consejo editorial de Gastroenterología y Hepatología.
6. Dra. Maria Esteve membre del consell de direcció de la revista Gastroenterología y Hepatología.
7. Dra. Maria Esteve. Tresidentera del Grupo Español de Enfermedad de Crohn y colitis Ulcerosa (GETECCU) des d'octubre de 2013 a octubre de 2017.
8. Dr. Fernando Fernández-Bañares. Vicepresident de la Sociedad Española de Enfermedad Celíaca fins al novembre de 2014 i president des del novembre de 2014 fins a l'actualitat.
9. Dra Maria Esteve. Presidenta de Societat Catalana de Digestologia des del gener de 2016 fins al gener de 2018.
10. Dra Yamile Zabana. Secretària de la junta de GETECCU des d'octubre de 2017 fins a l'actualitat.
11. Dra Carme Loras revisora de comunicacions d'endoscòpia-pancrees de la Societat Catalana de Digestologia.
12. Dra Anna Carrasco revisora de la revista Journal of Crohn's and Colitis i revisora de projectes de ciències bàsiques de GETECCU i de comunicacions del congrés de la Societat Catalana de Digestologia.
13. Dra Maria Esteve revisora de les revistes Alimentary Pharmacology and Therapeutics i de la revista Clinical and Experimental Immunology.
14. Dra Yamile Zabana revisora de comunicacions de malaltia inflamatòria intestinal de la Societat Catalana de Digestologia.
15. Dra Yamile Zabana vocal de l'àrea de docència de GETECCU des d'octubre 2017 fins a l'actualitat.